

Jaarverslag 2014

Milieufederatie Noord-Holland
Versneller van duurzaamheid

Colofon

Uitgave Milieufederatie Noord-Holland
Stationsstraat 38
1506 DH Zaandam
tel: 075 6351598
fax: 075 6704636
E-mail: mnh@mnh.nl
Website: www.mnh.nl

Datum mei 2015

Inhoud

Introductie.....	5
De Milieufederatie in 2014	5
2014 in hoogtepunten en tegenvallers.....	7
Burgerparticipatie & Kennisfunctie	9
Ondersteunen netwerk (helpdesk).....	9
Nacht van de Nacht 2014.....	11
Werken aan schone lucht in Noord-Holland	11
Provinciaal Milieubeleidsplan.....	12
Stad en Land; een relatie	13
Natuurlijk LaagHolland	13
Duurzaam Noordzeekanaalgebied.....	14
Proef je Landschap! Voedselstrategie Metropoolregio Amsterdam.....	15
Natuurrijke kustversterking; drukte in de duinen	16
Zoetwatervoorziening natuurlijk.....	17
Waterkwaliteit en Big Jump	18
Duurzame Energie	19
Servicepunt HIER Opgewekt	19
Duurzame Energieregio Noord-Holland	20
Circulaire economie	20
Projecten voor en met anderen	21
Nacht van de Nacht.....	21
Vergunningverlening en handhaving	21
LaagHolland Burgers aan Zet	21
TBOsecretariaat.....	22
Bijdrage van Natuurmonumenten en TBO water.....	22
Groene Academie	22
Cursussen en advies	22
Lobby richting provincie	23
Stook je Rijk.....	23
Kleur uw gemeente groen	23
Windenergie	24
Communicatie.....	25
Onze netwerken.....	26
Politiek-Bestuurlijke netwerken en strategische allianties	26
Bestuursverslag 2014.....	27
Algemene informatie	27
Missie	27
Doel en werkwijze	27
Leden, donateurs en vereniging	27
Bestuur en directie.....	27
Taakverdeling bestuur en directie.....	28
Bureau	28
Vrijwilligers.....	28
Communicatie met belanghebbenden en belangstellenden.....	28
Verslag gericht op toezichthoudende taken.....	29
Informatie over activiteiten en financiële positie	30
Tot slot	32
Activiteiten, kosten en inkomsten Milieufederatie Noord - Holland	33
Verkorte Jaarrekening 2014	34

Introductie

De Milieufederatie in 2014

In het jaarverslag 2014 treft u na korte inhoudelijk beschrijvingen een overzicht aan van de door ons ondernomen acties en de bereikte resultaten.

Daarbij volgen we de lijn van het jaarplan 2014. Omdat in dat plan de focus ligt op ondersteuning van het provinciale beleid, vindt u die nadruk terug in dit Jaarverslag. In het Jaarverslag voor de leden van de vereniging zijn tevens onze activiteiten en onze projecten in het kader van de subsidie van de Nationale Postcode Loterij en van andere externe financiers verantwoord.

Financiële ondersteuning

De Milieufederatie Noord-Holland wordt ondersteund door de provincie Noord-Holland en de Nationale Postcode Loterij.

De provincie Noord-Holland

De Provincie levert een belangrijke bijdrage aan de subsidie van MNH en heeft een goedkeurende en toetsende rol wat betreft de inzet van middelen. Onze keuzes voor de focus op en uitdieping van thema's en onderwerpen wordt daarom in belangrijke mate bepaald door het provinciaal ontwikkelde en nog te ontwikkelen beleid. De milieufederatie heeft in 2014 van de Provincie Noord-Holland een budgetsubsidie ontvangen van € 270.000. Dankzij deze bijdrage heeft MNH een groot aantal projecten kunnen uitvoeren.

De Nationale Postcode Loterij

Bijna honderd goede doelen ontvingen dit jaar een schenking van de Nationale Postcode Loterij. Tijdens het jaarlijkse Goed Geld Gala, maakte de loterij bekend dat zij dit jaar een recordbedrag van ruim 312 miljoen euro doneerde aan al deze goede doelen die werkzaam zijn op het gebied van mens en natuur in binnen- en buitenland. De Natuur en Milieufederaties ontvangen 2,25 miljoen euro. *“De Natuur en Milieufederaties zijn ontzettend blij met de bijdrage van de Nationale Postcode Loterij voor ons werk aan een mooi en duurzaam Nederland”, aldus voorzitter Joris Hogenboom van De Natuur en Milieufederaties. “Dankzij de deelnemers van de loterij kunnen wij onder meer onze energieservicepunten, de ‘Nacht van de Nacht’ en vele andere projecten realiseren.”* Zonder de Nationale Postcode Loterij en haar deelnemers zouden wij een groot deel van onze initiatieven niet kunnen realiseren.

Milieufederatie Noord-Holland kan dankzij de bijdrage van de Nationale Postcode Loterij de volgende activiteiten ondernemen: Nacht van de Nacht, Omgevingswet, Vergunningen, HIER Opgewekt, een deel van de activiteiten in Laag Holland en Big Jump.

v.l.n.r. Corinne Ellemeet (Netwerkdirecteur van De Natuur en Milieufederaties), Sonja Sars (secretaris van De Natuur en Milieufederaties), Judith Lingeman (hoofd afdeling Goede Doelen van de Nationale Postcode Loterij) en Joris Hogenboom (voorzitter van De Natuur en Milieufederaties)

Foto: Roy Beusker Fotografie

Projecten met externe financiering

Extra inkomsten komen uit de verschillende opdrachten die MNH uitvoert. In 2014 betreft het meerdere kleine projecten, een subsidie van Natuurmonumenten, het verzorgen van het TBOsecretariaat, het project Burgers aan Zet (LaagHolland) en opbrengsten uit cursuswerk. Voor de gezamenlijke federaties verzorgden wij het secretariaat van de werkgroep Ruimte en het projectleiderschap voor het project Omgevingswet.

Breed maatschappelijk debat en coalities

MNH staat midden in de Noord-Hollandse samenleving. Onze organisatie maakt zichtbaar wat speelt onder de inwoners van Noord-Holland en jaagt het maatschappelijk debat aan. Daarmee werken we aan de “Energieke samenleving”. Dit betekent dat wij met meer mensen een verbinding aan willen gaan dan alleen met onze ledenorganisaties, zonder dat dit ten koste gaat van de gewaardeerde relatie met onze leden.

Coalities verbreden om doelen te bereiken

Goede samenwerking tussen overheden, bedrijven en burgers leidt tot goede oplossingen. MNH is met meer spelers vaker in gesprek dan in het verleden het geval was. Die contacten dragen bij tot een beter begrip van het werk en de opvattingen van andere partijen. Dat helpt ons om onze rol als verbinder te versterken.

Wat is er terecht gekomen van deze doelstellingen

In de volgende hoofdstukken zullen wij u aangeven welke activiteiten we in het achterliggende jaar hebben ondernomen en met welk resultaat.

Niet alle gestelde doelen zijn gehaald. Enerzijds is dat een gevolg van het feit dat het jaarplan al in september van het voorgaande jaar moet worden vastgesteld. Ontwikkelingen zijn immers niet altijd goed voorspelbaar. Anderzijds heeft een aantal voornemens niet geleid tot de gewenste extra inkomsten. De mogelijkheden tot acquisitie van de organisatie als versneller van duurzaamheid zijn overschat. Het verwerven van projecten met externe financiering vraagt een lange adem. Ook voor een organisatie die wel degelijk gezien wordt als een serieuze speler in het veld van milieu en landschap.

Hoogtepunten en tegenvallers

Voordat we verslag doen van de activiteiten en resultaten van ons werk in 2014, willen we u laten delen in onze ervaringen in positieve en minder positieve zin. Daarom is als opwarmer, in het volgende hoofdstuk, een aantal hoogtepunten en tegenvallers al voor u uitgelicht. >>>

2014 in hoogtepunten en tegenvallers

☺ Gemeenschappelijke aanpak van woningisolatie

In 2014 zijn we samen met de gemeenten Alkmaar en Haarlem gestart met het programma **Stook je Rijk**. In die aanpak werken we samen met de gemeente, bewoners en woningbouwcorporaties om energiebesparing in huurwoningen te realiseren. Vanaf eind 2014 doen wij mee met het landelijk project **Kleur uw gemeente Groen**, waarin we met o.a. Bouwend Nederland, Uneto-VNI en de Rabobank, gemeenten stimuleren woningen te isoleren. In Westfriesland gaat dit leiden tot een gemeenschappelijke aanpak van woningisolatie. In 2015 sluiten we daarover een overeenkomst.

In de volle breedte dragen we daarmee bij aan de isolatie van zo veel mogelijk woningen in Noord-Holland. Het betreft zowel koop, huur als blokoningen.

☺ Water

Wij hebben in 2014 een belangrijke bijdrage geleverd aan het tot stand komen van de verschillende bouwstenen in het **Waterprogramma van HHNK**. Met als onderwerpen.

- 'Natuur als oplossing voor (extra) veiligheid'.
- Slim omgaan met neerslagoverschot
- De stad wordt nat
- Hormonen
- Welke waterkwaliteit willen we / KRW.

Naar aanleiding van de eerstgenoemde (natuur als oplossing voor veiligheid) wordt nu (2015) een quickscan meekoppelkansen water – natuur gedaan, mede op aandringen van MNH.

Voor al deze - en meer, in totaal 16 -bouwstenen gewerkt aan samenwerkingsovereenkomsten. Bouwstenen zijn onderwerpen die HHNK niet alleen wil/kan oppakken, omdat ze er partners bij nodig hebben.

☺ TATAsteel en de luchtkwaliteit

MNH kijkt kritisch mee met de wetgeving en **vergunningverlening** rond Tata Steel. Hierin trekken wij op met lokale organisaties, zoals de Dorpsraad Wijk aan Zee. Samen hebben we in 2007 juridische actie ondernomen tegen een nieuwe milieuvergunning voor het bedrijf. Het resultaat mag er zijn. Er is na aanleiding van de zienswijze een onafhankelijk onderzoek gekomen van de Raad van State, waarbij een substantieel deel van de zienswijze van MNH is overgenomen in de nieuwe vergunning.

Tata Steel heeft na druk van lokale organisaties, de provincie en MNH een vergaande milieumaatregel getroffen: de bouw van **3 doekfilterinstallaties**, een investering van 100 miljoen die uiteindelijk een reductie van 75% in uitstoot van milieugevaarlijke stoffen moet opleveren. In 2014 is deze nieuwe installatie feestelijk geopend. De CEO van TATAsteel heeft MNH nadrukkelijk genoemd als een van de partijen die voor de aanschaf verantwoordelijk zijn. Het mooie is dat de relaties met TATAsteel goed zijn gebleven. Wij overleggen jaarlijks meerdere malen met TATA, ook op directieniveau.

☺ Concessieverlening Haarlem - IJmond.

Wij hebben aandacht gevraagd voor het onderdeel **duurzaamheid (lucht)** in deze concessieverlening voor het busvervoer in de IJmond. Daartoe hebben we een zienswijze ingediend en aantal groepen/organisaties in de regio geadviseerd om hetzelfde te doen. Als gevolg van onze zienswijze is er een aanpassing geweest in het Programma van Eisen. De definitieve concessie is verleend aan Connexxion (die nu al met aardgasbussen rijden) en daar zit een grote milieuverbetering in. De huidige aardgasbussen die in deze regio rijden stappen per december 2015 over naar Groen Gas zoals wij hebben voorgesteld. Over vijf jaar volgt dan de overstap naar 100% elektrische bussen. Dit levert een flinke verbetering van het milieu op: de CO2 reductie bedraagt op termijn 80% en tevens een 90% NOx en 44% fijn stof reductie. Een prachtig resultaat!

☹ Strandhuisjes

De afgelopen tijd heeft MNH zich bezig gehouden met de ontwikkeling van strandhuisjes – waarin overnacht mag worden – in de Kop van Noord-Holland. MNH heeft een proces gefaciliteerd om te komen tot een meer integrale afweging bij initiatieven voor strandbebouwing. Dit heeft geresulteerd in een stappenplan voor betrokken (overheids-)partijen. Onze bevindingen in dat proces ondersteunen de noodzaak van een provinciale dan wel regionale visie(s) op verblijfsrecreatie. Helaas moeten we constateren dat gemeenten wel meepraten over regulering, maar in de praktijk blijven de gemeenten achter met het ontwikkelen en vaststellen van beleid. Wij constateren dat het ene na het andere initiatief voor verblijfsrecreatie op het strand zich aandient:

- Landal Greenparks heeft een vergunning om 90 huisjes te ontwikkelen bij Julianadorp (gemeente Den Helder). Het aantal verhuurde huisjes blijft nog achter bij het aantal huisjes dat vergund is.
- De gemeente Schagen ziet kansen gekoppeld aan de versterking van de Hondsbossche en Pettemer Zeewering (HBPZ). Bij Petten wil men 70 – 100 huisjes.
- Tegelijkertijd lobbyt een ondernemer met het initiatief voor 30 – 50 huisjes bij Groote Keeten, ook gemeente Schagen. Hoewel deze ontwikkeling niet past binnen het bestemmingsplan, wil de gemeente deze ontwikkeling mogelijk maken. Vorig jaar nog wees de gemeente deze ontwikkeling af, omdat men eerst de ontwikkeling bij Petten af wilde wachten.
- Recent heeft het College van B&W van de gemeente Bergen besloten dat men verblijfsrecreatie op het strand bij Camperduin wil toestaan. Hoeveel en in welke vorm is nog onduidelijk.

☹ Wind op land

Na dat de ontwikkeling van wind op land enige jaren op stilstand is gezet door de provincie, kunnen we nu constateren dat er nieuw beleid is vastgesteld. In dit nieuwe beleid zijn naast wat ingewikkeld lijkende regelingen als: zes op een rij, en twee molens weg voor een nieuwe, ook positieve zaken te onderscheiden.

De provincie streeft naar een zo open en transparant mogelijk proces. Omwonenden en andere belanghebbenden worden actief betrokken bij het planproces door bij de ter inzagelegging van planproducten maar ook tussentijds regiotafels en informatieavonden te organiseren. Ook betreft de provincie gemeenten, waar de herstructurering plaatsvindt, actief in het planproces door:

- het organiseren van ambtelijke en bestuurlijke bijeenkomsten op cruciale momenten in het planproces.
- het organiseren van gebiedsateliers naar aanleiding van principeverzoeken. De provincie nodigt de gemeenten waar concrete initiatieven voor windparken zijn uit om te komen met voorstellen over de inrichting van de gebiedsateliers. Voor deze gebiedsateliers worden ook belangenorganisaties uitgenodigd. Een nadere toelichting op de procedure is opgenomen in het beleidskader Wind op land. Ook is er een windmakelaar ingehuurd.

Wat tegen valt is dat MNH, ondanks lobbywerk en overleg, op geen enkele wijze een bijdrage in de uitvoering van beleid krijgt toegewezen. En dat terwijl, wij een belangrijke bijdrage aan de totstandkoming hebben gehad en in de uitvoering op zijn minst, meer ervaring hebben dan de provincie.

☹ Besluit om subsidie MNH te stoppen en de lobby

In mei is het allemaal begonnen. Toen verscheen de Kaderbrief 2015-2018 waarin door Gedeputeerde Staten werd voorgesteld de subsidie voor de Milieufederatie Noord-Holland per 1 januari 2016 te laten vervallen.

In onze eerste reactie hebben we al aangegeven dat deze maatregel ertoe zal leiden dat MNH niet meer in staat is haar bijdrage te leveren aan de uitvoering van belangrijke kerntaken van de provincie Noord-Holland. Ook vervalt hiermee de ondersteuning van lokale natuur-, milieu- en bewonersgroepen in de provincie. Hier zijn nog diverse brieven aan GS, PS en de verschillende fracties op gevolgd. Ook was er een oproep van de gezamenlijke milieufederaties en hebben meerdere bedrijven en organisaties hun steunbetuigingen laten zien en horen. Die zijn ook aangeboden aan GS en PS. Er is twee keer ingesproken in de commissie op dit onderwerp. Dit was naast het lobbywerk richting de vertegenwoordigers van de politiek partijen.

Uiteindelijk heeft dat er niet toe geleid dat PS in november een ander besluit heeft genomen. Zelfs een in opdracht van de provincie opgesteld rapport van een extern onderzoeksbureau, met een aantal zeer positieve conclusies over ons werk, is terzijde gelegd.

Burgerparticipatie & Kennisfunctie

Een van onze belangrijkste aandachtsgebieden blijft de ondersteuning van de inwoners van Noord-Holland. Vragen van burgers beantwoorden we zo adequaat mogelijk. Bovendien informeren wij onze omgeving via onze website, nieuwsbrieven, persberichten en publicaties. Vraagstukken rondom natuur en landschap worden in goed overleg met onze partners in TBO-verband besproken en aangepakt.

Vanuit onze kennisfunctie besteden wij tijd en aandacht aan o.a. de luchtkwaliteit en in de Nacht van de Nacht vragen wij aandacht voor de 'oerkgwaliteit' duisternis en realiseren we een besparing op energie.

Ondersteunen netwerk (helpdesk)

De helpdesk is van oudsher gericht op het ondersteunen van de ruim 130 organisaties die samen de Milieufederatie Noord-Holland vormen. Dit loket vormt daarmee het hart van onze werkzaamheden. Vragen van onze leden worden tijdig beantwoord en daar waar nodig wordt intensievere ondersteuning geboden. Maar ook niet-leden worden met raad en daad terzijde gestaan. De Milieufederatie is er immers al 46 jaar voor alle Noord-Hollanders.

Aansluiting bij het beleid van de Provincie

De Provincie hecht waarde aan een krachtig georganiseerd maatschappelijk veld. Onze leden zijn belangrijke spelers in dat veld. De inzet van onze leden is gericht op een veelheid aan doelen die aansluiten bij het provinciaal beleid, zoals het vergroten van de hoeveelheid schoon water, behoud van het karakteristieke landschap, tegengaan van verrommeling van dat landschap en een schoon milieu.

Al enige jaren speelt ook burgerparticipatie een belangrijke rol. Bij deze vorm van participatie gaat het doorgaans om tijdelijke en minder geïnstitutionaliseerde initiatieven die een belangrijke vernieuwende impuls kunnen geven en ook ondersteuning van MNH verdienen.

Wat is er gedaan/bereikt

Ons helpdesk kent een breed spectrum aan dienstverlening. Er worden zowel direct vragen beantwoord als procedures besproken en belicht, maar ook worden veldbezoeken afgelegd, vergaderingen en overleggen bezocht en worden notities en zienswijzen geschreven.

Al enige jaren constateren we dat de beantwoording van de vragen meer tijd vraagt dan in het verleden het geval was. Toen kon bij de beantwoording van de meeste vragen met een kort antwoord worden volstaan. Nu is door complexe wet- en regelgeving en de juridisering van de maatschappij de noodzaak ontstaan dieper in de materie te duiken.

In totaal zijn er 105 vragen vanuit het loket beantwoord. Wij geven in de volgende paragrafen een bloemlezing.

Vraag en antwoord

- Een bewoner klaagt dat hij ziek wordt van landbouwbespuitingen naast zijn woning
- In Edam/Volendam wil men een nieuw bedrijventerrein aanleggen terwijl er elders op bedrijventerrein zoveel leeg staat
- Waarom wordt er wel een smogalarm afgegeven in België en niet in Nederland? Hoe komt dat het beleid per land zo verschillend is
- Een nieuw aan te leggen motorcrossterrein in Hollands Kroon is getekend op een locatie in een gebied waar ook een ecologische verbindingzone loopt
- Wij nemen deel aan de sessies over de gebiedsprocessen in de aanleggebieden A9, A8/A7
- MNH stemt met lokale organisaties af over de verbinding A8-A9
- We beantwoorden vragen over de aanleg Duinpolderweg
- Het melkquotum en het grondbeleid wordt met lokale organisaties besproken
- Een vraag over windbeleid en de mogelijkheden in de provincie wordt beantwoord
- Er zijn gesprekken gevoerd over met een leverancier en TATA over een zonnedak
- Vragen van scholieren en studenten over de rol van wind- en zonne-energie zijn beantwoord
- Er is meegedacht bij een onderzoek van de TU Delft over wind
- Vraag over de status van natuur en recreatie in de Enge Wormer zijn beantwoord
- Wij adviseerden bewoners over de aanleg van een rangeerterrein bij Uitgeest
- Ondersteunden bewoners met vragen over de aanleg van een Avonturenpark in het Geestmerambacht.

Advies (algemeen en juridisch)

Voor een effectief optreden van burgers is het nodig dat ze op de hoogte te zijn van de relevante wet- en regelgeving en de geldende procedures. Een belangrijke nieuwe ontwikkeling t.a.v. de inrichting van het landschap en het behouden van een goed leefmilieu is de komst van de Omgevingswet. De invalshoek van de Rijksoverheid is vooral het eenvoudiger en sneller mogelijk maken van (economische) ontwikkeling, waardoor milieunormen, natuur en landschapskwaliteit op de tocht kunnen komen te staan. Via onze nieuwsbrieven en website informeren wij de inwoners van de provincie en onze leden over deze nieuwe wet. Bovendien verzorgen we cursussen over de werking van de Omgevingswet en de natuurbeschermingswet.

Afgelopen jaar hebben wij advies op juridisch gebied verleend aan o.a.: Werkgroep Houd de Dorpen Groen, Stichting Duinbehoud, Geluidhinder Zandvoort, Stichting Behoud Waterland, een raadslid van de gemeente Landsmeer, Regionaal Overleg Luchthaven Hilversum, Dorpsraad Wijk aan Zee, Stichting Heilloze weg en collega-federaties.

Er zijn in Noord-Holland vier cursussen over wet- en regelgeving verzorgd.

Hieronder treft u voorbeelden aan van zaken die zijn uitgegroeid tot een dossier:

- Bewoners ondervonden lichthinder van Agriport. In het verleden zijn in overleg met de Milieufederatie afspraken gemaakt over de verlichting van de kassen. De omgeving zet nu vraagtekens bij het nakomen van die afspraken. We zijn over dit onderwerp in gesprek met Agriport en de gemeente Hollands Kroon. De gesprekken lopen nog.
- Naar aanleiding van vragen vanuit onze achterban hebben we ons verdiept in de aanwijzing van de nieuwe geluidzones voor Westpoort en Hoogtij. Er is overleg geweest met bewoners en met ambtenaren. Ook is een informatieavond bezocht. Inhoudelijke hebben wij ondersteuning gegeven bij het indienen van zienswijzen.
- Op verzoek van bewoners hebben we onderzocht of er staalslakken mogen worden gestort voor het ophogen in het Aagtenpark te Beverwijk. De slakken vervangen de afdekking met grond. Vanwege de kans op verontreiniging was er veel ongerustheid bij omwonenden. We zijn naar de informatie avond geweest en hebben met lokale partijen een brief gestuurd naar gemeente Beverwijk om af te zien van het storten van staalslakken. Uiteindelijk heeft de gemeente de plannen doorgezet is zijn de staalslakken gestort. Tegelijkertijd is, conform onze wens, de communicatie met de bewoners geïntensiveerd.
- Er waren plannen voor een kleine biomassacentrale naast het ziekenhuis in Zaandam. Omwonenden hebben ons benaderd omdat ze bang zijn voor extra luchtverontreiniging. Met de omwonenden hebben we overlegd met de gemeente Zaanstad en de Omgevingsdienst. De luchtverontreiniging is zeer beperkt en er wordt ter compensatie extra groen aangelegd dat voor een deel de extra luchtverontreiniging weer kan wegvangen. Omwonenden zijn daardoor weer enigszins gerustgesteld.
- Al vanaf 2012 zijn we betrokken bij de problematiek van geluidsoverlast van het circuit van Zandvoort. Jaarlijks is er een evaluatie van het naleven van de gemaakte afspraken. MNH participeert in dit jaarlijks overleg. Dit jaar waren er klachten over overschrijding van de normen. De gemaakte afspraken stonden onder druk. Uiteindelijk hebben we een handhavingsverzoek ingediend bij de Milieudienst IJmond en de gemeente Zandvoort. Het circuit was in overtreding en heeft een dwangsombeschikking gekregen.
- Voor Vliegveld Hilversum moet door de provincie een nieuw luchthavenbesluit worden opgesteld waarin o.a. de geluidsruimte van het vliegveld wordt bepaald. Betrokkenen uit de omgeving kunnen over dit besluit adviseren via de Commissie Regionaal Overleg Vliegveld Hilversum, waar de Milieufederatie ook een plaats in heeft. Wij ondersteunden de aangesloten groepen bij het overleg over de inrichting van het bestemmingsplan. Wij delen het standpunt dat er geen verharde banen op het vliegveld mogen komen. Dat standpunt is overgenomen.
- De snelweg A1 moest worden verbreed, maar loopt over een voormalige chemische stortplaats de Lepelaar bij Muiden/Muiderberg. We hebben, mede namens Natuurmonumenten, gevraagd of de sanering en het monitoren van deze stortplaats wel goed kon samengaan met de het uitvoeren van wegwerkzaamheden op de stortplaats. Er is een zienswijze ingediend. Uiteindelijk is door de provincie een advies van een onafhankelijk bodemdeskundig bureau overhandigd. Zij voorzagen geen problemen.
- Al enige jaren zijn wij betrokken bij de overleggen rond de vuilstort bij Nauerna. Ook hebben we deelgenomen aan het onderzoek naar veilig recreëren op stortplaats. Wij hebben samen met de Belangengroep Nauerna twijfels aangegeven over de monitoring van de stortplaats. Er wordt nu dan ook een nieuw monitoringsplan opgesteld.

Nacht van de Nacht 2014

De provinciale milieufederaties organiseren al een aantal jaren de landelijke 'Nacht van de Nacht'. Bedrijven en overheden wordt gevraagd om die nacht (eind oktober, bij het begin van de wintertijd) hun lichten te doven. Diverse organisaties houden die nacht speciale activiteiten om de waarde van de oerkwaliteit 'duisternis' breed onder de aandacht te brengen. Het aantal personen en organisaties dat aan deze Nacht van de Nacht deelneemt, groeit nog ieder jaar.

Aansluiting bij het beleid van de Provincie

Zowel in het coalitieakkoord als in het Provinciaal Milieubeleidsplan als in de Structuurvisie wordt gesproken over energiebesparingen en over het beschermen van een aantal kenmerkende zeer open, donkere en stille gebieden in de provincie.

De provincie financiert MNH deels voor dit onderwerp, de andere benodigde middelen komen vanuit gelden van de twaalf milieufederaties gefinancierd door de PostCodeLoterij.

Wat is er gedaan/bereikt

Zoals ook in voorgaande jaren zijn gemeenten en deelnemende organisaties uitgenodigd. De 'Nacht van de Nacht' was ook in 2014 weer een groot succes: er waren 45 excursies en evenementen, met totaal ongeveer 4000 deelnemers.

Helaas was de gedeputeerde dit jaar verhinderd om een van de evenementen te bezoeken.

Om de aandacht voor lichthinder (en energiebesparing) breder te verspreiden is in 2014 in opdracht van de provincie het project 'SterrenDichterbij' gestart. In dit project gaan omwonenden met elkaar het gesprek aan over lichthinder met een structureler karakter. In dit kader is ook een lichthinder kalender gerealiseerd. [SterrenDichterbij](#) is gelanceerd tijdens de Nacht van de Nacht van 2014. Op deze website kunnen meldingen over lichthinder en opgeloste knelpunten geplaatst worden. In 2015 volgt een conferentie.

Werken aan schone lucht in Noord-Holland

Hoewel de luchtkwaliteit de laatste decennia langzaam verbetert, zijn er in Noord-Holland nog diverse gebieden met een relatief slechte luchtkwaliteit. Vooral de regio Amsterdam en de regio's IJmond en Schiphol scoren nog een onvoldoende. Uit onderzoek blijkt dat de gezondheidsschade door fijn stof veel ernstiger is dan wordt gedacht. Voor ons een extra reden om ook in 2014 veel aandacht aan het verbeteren van de luchtkwaliteit te besteden.

Aansluiting bij het beleid van de Provincie

Conform Europese en nationale wet- en regelgeving wordt gewerkt aan de verbetering van de luchtkwaliteit in onze provincie. De provincie voert regie t.a.v. het beleid en de uitvoering daarvan in het kader van het Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit Metropoolregio Amsterdam.

Wat is er gedaan/bereikt

- MNH heeft dit jaar wederom regelmatig bij bestuurders, de politiek, de ambtenaren en bij het grote publiek aandacht gevraagd voor de slechte luchtkwaliteit en aangedrongen op extra maatregelen. Daartoe hebben we intensief overlegd met bewonersgroepen.
- MNH is lid van de klankbordgroep gezondheidsmonitor IJmond van de GGD Kennemerland die adviezen uitbrengt over het gezondheidkundig onderzoek in de IJmond.
- Er wordt een kaart gemaakt van hoe gezond de lucht is per gemeente in Noord-Holland. Weliswaar voldoen wij in bijna geheel Noord-Holland (uitgezonderd Amsterdam) aan de EU-luchtnormen, maar dat is nog geen garantie dat de lucht dan ook gezond is. Afgezet tegen de gezondheidkundige WHO-normen is de lucht in Noord-Holland in nog heel veel gemeenten ongezond. Er is nog veel gezondheidswinst te behalen als gemeenten zich blijven inzetten voor schone luchtmaatregelen. Met deze kaart willen wij bestuurders en burgers attenderen op het feit dat de lucht nog steeds ongezond is, maar dat zij zelf het nodige kunnen doen om de lucht gezonder te maken. Met de kaart is tevens een oproep aan de gemeenten gedaan om de lucht gezonder te maken.
- Op verzoek van gedeputeerde Talsma, die van plan is om een tweede Milieudiaoloog op te starten voor het Havengebied van Amsterdam, heeft de Milieufederatie een notitie opgesteld met de mogelijk te nemen luchtmaatregelen voor dit gebied. Deze notitie is ook verspreid onder een groot aantal andere partijen.

- Samen met Milieudefensiegroep Haarlem/gemeente Haarlem/Milieudienst IJmond en Over op Groen Gas hebben wij geadviseerd over de concessieverlening Haarlem/IJmond. Deze concessie voor het openbaar vervoer in deze regio is eind 2014 verleend door de provincie Noord-Holland. De bussen in de regio rijden op aardgas en de angst was, op basis van het huidige Programma van Eisen, dat deze bussen vervangen zouden worden door dieselbussen. Daarmee zou de luchtkwaliteit weer extra worden belast. Inmiddels is de aanbesteding geweest en is onze zienswijze gehonoreerd.
- Wij zijn, samen met de Dorpsraad Wijk aan Zee, actief betrokken bij de (tijdelijke) luchtmeetnetpunten in Wijk aan Zee. Om te kijken of een aangepast berekeningsluchtmodel overeenkomt met de gemeten werkelijkheid hebben wij in het kader van de Milieudialoog aan GS en de gemeenten gevraagd om extra luchtmeetpunten in Wijk aan Zee te plaatsen. Dit verzoek is gehonoreerd. Er is daar een half jaar gemeten maar GS heeft uiteindelijk besloten dat de meetpunten geen duidelijke meerwaarde hebben ten opzichte van de huidige meetpunten en is toen gestopt met de tijdelijke metingen.
- Verder was er het verzoek om actie te ondernemen tegen de stofoverlast die ondervonden wordt van de OBA. In de notitie die wij hebben opgesteld voor het Havengebied hebben wij ook maatregelen opgenomen die genomen moeten worden bij de OBA ter voorkoming van stofoverlast in de regio. Met name pleiten wij voor het installeren van een stofmonitoringssysteem.
- Er is input geleverd voor onderdeel Luchtkwaliteit/gezondheid in het kader van het nieuwe Provinciaal Milieubeleidsplan. Veel van onze ideeën zijn terug te vinden in nieuwe PMP, zoals extra aandacht voor terugdringing roet; gezondheid meer centraal dan het alleen maar voldoen aan de EU norm (zijn geen gezondheidskundige normen); aandacht voor duurzame mobiliteit en schonere scheepvaart.
- We hebben deelgenomen aan het Voorjaarssymposium Lucht van de VVM dat betrekking had op de nieuwe kaarten voor de Luchtkwaliteit (RIVM) in Nederland, op de gezondheidseffecten van luchtkwaliteit (GGD Amsterdam) en op de roetuitstoot (TNO). MNH heeft ook het verkiezingsdebat van Vereniging Milieudefensie in Amsterdam over gezonde lucht bijgewoond en wij hebben deelgenomen aan de discussieavond van de Groen Links Statenfractie van Utrecht Hier ging het debat over ideeën voor een nieuw luchtbeleid voor de provincie Utrecht (in het kader van de komende Statenverkiezingen).
- MNH heeft de Informatieavond van Tata Steel bijgewoond voor de inwoners van de IJmond (wijk aan Zee) en dat ging over de overlast die Tata Steel veroorzaakt en probeert op te lossen (waaronder stof- en stankoverlast).

Provinciaal Milieubeleidsplan

Na overleg is het voorgenomen onderwerp Actueel vervangen door een bijdrage aan het nieuw te verschijnen Provinciaal Beleidsplan.

Aansluiting bij het beleid van de provincie

De provincie heeft in het Milieubeleidsplan 2015-2018 vastgelegd waarop zij haar milieubeleid in deze periode wil richten.

De basis is het nakomen van wettelijke regels en normen. In het Milieubeleidsplan 2015-2018 stelt de provincie voor daarnaast in te zetten op meer duurzame, gezonde en veilige ontwikkelingen en het stimuleren van innovatieve oplossingen voor milieuproblemen.

Wat is er gedaan/bereikt

- We hebben in mei een notitie “Naar een nieuw provinciaal milieubeleid” bij de provincie ingediend. Dit document bevat een groot aantal ideeën voor nieuw provinciaal beleid op de vier thema's waaruit het nieuwe PMP bestaat: gezondheid en mobiliteit, circulaire economie, visie ondergrond, en transitie duurzame energie. Tevens is in deze notitie bij de diverse thema's ingegaan hoe de provincie gebruik kan maken van de Energieke Samenleving bij de voorbereiding en uitvoering van haar nieuwe provinciale beleid.
- Voor het verkrijgen van onze inbreng zijn via onze website onze achterban en ons netwerk (o.a. de GGD –Amsterdam) geraadpleegd en hebben we met bedrijven overlegd waaronder NV. Afvalzorg en AEB.
- Wij hebben een presentatie gehouden op de conferentie waarin het nieuwe Milieubeleid werd gepresenteerd en deelgenomen aan de parallel sessies.

Stad en Land; een relatie

Voor MNH hangen de ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijke en stedelijke gebied sterk met elkaar samen. De kwaliteit van de leefomgeving en de duurzame inrichting is daarbij van groot belang. Binnen steden is behoefte aan meer stadsgroen en aan ruimte voor water, zodat een aantrekkelijke leefomgeving ontstaat voor wonen en werken. In het landelijk gebied zijn binnen de groene gebieden de functies recreatie, natuur, water en landbouw sterk bepalend voor de kwaliteit van de leefomgeving. Om de soortenrijkdom te vergroten is een sterke groene netwerkstructuur nodig en moet de achteruitgang van de biodiversiteit worden tegengegaan. Met name de positie van de weidevogels blijft precair.

Natuurlijk LaagHolland

Laag Holland is een landschap van nationale betekenis, ingeklemd tussen de stedendriehoek Alkmaar, Hoorn en Amsterdam. Behoud en versterking van de kernkwaliteiten van dat landschap is de inzet van vele vrijwilligers, belangenorganisaties en ondernemers in het gebied, evenals van de gebiedspartners in het uitvoeringsorgaan Laag Holland. Voor behoud en versterking van het veen en de veen(weide)natuur zijn heldere beleidskeuzen noodzakelijk. Het op elkaar blijven stapelen van beleidsdoelen is niet de weg die tot een duurzame toekomst leidt. Met een terugtrekkende rijksoverheid en met lagere beheersbudgetten wordt een efficiënte aanpak steeds meer gewenst.

Aansluiting bij het beleid van de provincie

Laag Holland met zijn veenweidegebied vormt een uniek landschap in Nederland. Het provinciaal beleid is gericht op bescherming van het gebied.

Nieuwe ontwikkelingen moeten in relatie staan met de kernkwaliteit van het veenweidelandschap. Het is een landschap waarin het veen aan het verdwijnen is en de weidevogelpopulatie onder druk staat. Met de afronding van het project Burgers aan Zet vindt tegelijkertijd het overleg over de opzet van het vervolg plaats. In overleg zijn hier uren voor gereserveerd.

Speerpunten in 2015 worden dan o.a. weidevogelkerngebiedenbeleid, toekomst Waterland Oost.

Wat is er gedaan/bereikt

- MNH participeert actief in de Stuurgroep 'Burgers aan zet'. MNH steunt het proces dat beoogt duidelijker keuzes voor de veenweide te maken.
- Wij leveren input voor de gebiedscommissie en ook inhoudelijke bijdragen. Zo is geadviseerd over brieven over weidevogelkerngebieden en vaarvergoedingen. Ook is kritisch gereageerd op plannen voor Zeevang. Hier wordt gewerkt met een op lange termijn niet duurzame watersysteem dat wel voordelen heeft op korte termijn voor zowel natuur als landbouw.
- In 2013 is overleg geweest met de Stichting Behoud Waterland. Begin 2014 is het verslag afgemaakt en verspreid over toekomst veen Waterland Oost.
- Leden van de gebiedscommissie Laag Holland zijn voorbereid over de pilot beheerarme natuur en geadviseerd over Waterland Oost; o.a. wat te doen met de uitkomsten van onze gebiedsbijeenkomst van eind 2014.
- Voor het vierde achtereenvolgende jaar zijn de weidevogels op het agrarisch bedrijf van de familie Terlouw gemonitord. Over de bevindingen op Marken informeerden wij de pers en besteedden we aandacht in onze Nieuwsbrieven en op de website. De Milieufederatie beoordeelt het zeer hoge en stabiele aantal weidevogels op Marken als bijzonder positief. Het monitoren is onderdeel van de unieke samenwerking tussen de Milieufederatie Noord-Holland, de Stichting Veehouder op Marken en de agrariërs: de familie Terlouw.
- Wij hebben meegedacht met de Provincie over het weidevogelbeleid in diverse bijeenkomsten zoals in gebiedssessies, bilaterale overleggen en in het Groen Overleg.
- Wij hebben een nieuw voorstel gemaakt voor 2015 waarbij ingezet wordt op gesprekken tussen TBO en de Agrarische Natuurverenigingen. Dit voorstel is besproken in het TBO en met Water, Land en Dijken.
- Wij hebben overleggen gevoerd met de Stichting Behoud Waterland over de toekomst van de melkveehouderij in relatie tot het weidevogelbeheer en het landschap.
- De Milieufederatie heeft in het kader van het platform van de 12 natuur- en milieufederaties overleg gevoerd met SCAN, Stichting Collectief Agrarisch Natuurbeheer over het nieuwe stelsel Agrarisch Natuurbeheer.
- Over de peilbesluiten heeft een gesprek plaatsgevonden met KNNV Hoorn over de kaders van onze aanpak. Wij hebben een literatuurstudie gedaan met betrekking tot peilbeheer formeel en procedureel is georganiseerd. Met name de relatie met het waterbeleid en het ruimtelijke ordeningsbeleid is bekeken. Dat alles in relatie tot de ecologische doelen. De eindrapportage verschijnt in 2015.

Duurzaam Noordzeekanaalgebied

Het Noordzeekanaalgebied (NZKG) is de economische levensader in de Noordvleugel. Er is een stevige haven gebonden economie en er is zware industrie die zich langs het water blijft ontwikkelen. De metropool blijft groeien. Er zijn kansen voor woningbouw aan de oevers van het IJ en de Zaan. Maar deze woningbouwopgaven mogen niet conflicteren met de bedrijvigheid. In deze drukke metropool krijgt recreatie zijn plek in wat (nu nog) de Rijksbuffer Amsterdam-Haarlem is en het werelderfgoed de Stelling van Amsterdam benoorden het kanaal moet worden behouden. Door efficiënt en zuinig ruimtegebruik zien wij ook ruimte voor de woningbouwopgave van deze wereldstad.

Aansluiting bij het beleid van de Provincie

De Provincie Noord-Holland is een visieproces NZKG 2040 gestart waarbij wordt gezocht naar beschikbare ruimte voor havenontwikkeling maar niet alleen dat. In dit visietraject gaat het ook om het vinden van ruimte voor woningbouw en recreatie. Het gaat er om het Noordzeekanaalgebied zo te ontwikkelen dat wonen, werken en recreëren op een gezonde manier samen (blijven) gaan terwijl de internationale concurrentiepositie van de Metropoolregio Amsterdam versterkt wordt.

Wat is er gedaan/bereikt

- We onderhouden een netwerk van overheden zoals de Omgevingsdienst en Milieudienst, de lokale overheden en diverse ondernemers en ondernemersverenigingen. In dit netwerk inventariseren en initiëren we maatregelen die tot doel hebben duurzaamheid en leefbaarheid te verbeteren en te monitoren. Met vertegenwoordigers van de gemeenten Zaanandam en Spaarnwoude, met de ondernemersverenigingen Westpoort, IJmond en ORAM en vertegenwoordigers van TATA steel, AEB, NV Afvalzorg is in 2014 samengewerkt aan de opgaven uit de visies.
- De milieufederatie heeft een bijdrage geleverd aan de totstandkoming van de visie NZKG 2040 en aan de Havenvisie Amsterdam 2030. We namen deel aan het havendebat in het BIMhuis, en een debat in Pakhuis de Zwijger en de Energieconferentie in Zaanstad. We hebben meegedacht over het monitoren van de doelen in de visie NZKG 2030 en de Havenvisie 2030. Wij volgen nauwgezet de voortgang van de duurzaamheidsmaatregelen en de leefbaarheid in het Havengebied Amsterdam. In het havencongres hebben we een workshop begeleid en leverden we de voorzitter, de secretaris en een verslag.
- Onze positie in ons netwerk wordt gebruikt in het project 'Milieugebruiksruimte Omgevingswet' dat in opdracht van het ministerie van I&M in het Noordzeekanaal wordt uitgevoerd. Hierin wordt onderzocht welke kansen de omgevingswet biedt en tegen welke knelpunten we aanlopen als we deze gaan toepassen op de havens van Amsterdam en IJmuiden. Doelstelling hierbij is dat de werkelijke milieulast afneemt en er zodoende efficiënter gebruik gemaakt kan worden van de beschikbare fysieke ruimte in de regio.
- Op lokaal niveau zijn we actief in het conflict om de ruimte bij bijvoorbeeld NV Afvalzorg. De Milieufederatie werkt in het kader van het veiligheidsoverleg Nauerna samen met de NV afvalzorg én met de lokale belangengroepen in de regio. In dit overleg is de veiligheid van de stortplaats onderwerp van studie en bespreking. De Milieufederatie fungeert hier als objectieve intermediair tussen de stortplaats en de lokale belangengroepen in de regio. Omdat MNH het vertrouwen geniet van zowel de bewonersorganisaties als de stortplaats kan er gewerkt worden aan een acceptabele oplossing voor beide partijen.
- Een ander voorbeeld van een activiteit op lokaal niveau zijn de gesprekken met de Rietlanden Kolenoverslag. Dit kolenoverslagbedrijf is met zijn monitoringssysteem en aanpak van stof een koploper binnen de overslagbedrijven voor steenkolen in de haven van Amsterdam. En hoewel fossiele brandstoffen volgens ons de wereld uit moeten, kan de werkwijze van dit bedrijf wel dienen als voorbeeld van duurzamer ondernemen voor vergelijkbare bedrijven in de regio. Door koplopers en activiteiten aan te wijzen proberen we de haven te verduurzamen en de druk op de leefomgeving te verminderen.

Proef je Landschap!

Voedselstrategie Metropoolregio Amsterdam

Voedsel vormt een belangrijke schakel in de relatie tussen stad en platteland. De stad kan niet bestaan zonder de voedselproductie van het platteland. We zien dat het thema 'voedsel' steeds prominenter wordt in maatschappelijke discussies.

De Milieufederatie wil samen met andere partijen die actief zijn in de voedselketen een regionale voedselstrategie ontwikkelen. Daarbij is voor MNH vooral belangrijk dat duurzaamheid en aantrekkelijkheid van productielandschappen een plek krijgen.

Aansluiting bij het beleid van de Provincie

De Provincie gaat de Greenport verder uitbouwen en beoogt daarbij een ketenbenadering. Hierin is inbreng vanuit natuur, milieu, het landschap en de stedeling zelf van groot belang, zodat kruisbestuiving plaats gaat vinden tussen de agrarische sector en andere belangengroepen uit de samenleving. Ook wil de provincie onderzoeken of en hoe zij een rol kan spelen bij de stimulering van biologische landbouw en streekproducten.

Wat is er gedaan/bereikt

- In overleg met LTO Noord en Platform Eetbaar Amsterdam is er een bijeenkomst geweest met 15 ketenspelers over de Regionalisering Voedselvoorziening. Daar zijn de gezamenlijke ambities geformuleerd en is de wens tot samenwerking uitgesproken.
- Diverse bijeenkomsten in Pakhuis de Zwijger bijgewoond en twee bijdragen geleverd aan avonden. Zoals bij 'Greening the Cities'; hier is een bijdrage geleverd over het regionaliseren van de voedselketen.
- Een volgende bijeenkomst met de ketenspelers heeft de contouren van een pilotproject opgeleverd.
- In mei is overleg gevoerd met de Amsterdam Economic Board en Kamer van Koophandel in Amsterdam over ons project en onderzocht waar samenwerking mogelijk is.
- Er is een digitaal formulier ontworpen om de vraag naar lokale producten te inventariseren. Dit is een middel om de vraag duidelijker te articuleren.
- We hebben een proposition paper geschreven over doelstellingen van Proef je Landschap
- Er is teruggekoppeld aan de provincie over de ontwikkelingen, de gedeputeerde is op de hoogte gebracht van de ontwikkelingen
- Er zijn meerdere overleggen geweest met partners en andere relevante spelers, om rol van diverse spelers uit te diepen en om mogelijkheden voor financiering te verkennen.
- Er is een kernteam gevormd:
 - Oprichting Stichting Ons Eten voorbereid. Een samenwerkingsverband om onze aanpak te borgen.
 - Gesprekken gevoerd met o.a. Greenport Noord-Holland Noord, STIVAS (in verband met Ontwikkeelfunctie Haarlemmermeer)
 - Besloten om ons in eerste instantie te richten tot aantal grote bedrijven / instellingen in Amsterdam, om via die bedrijven een community van medewerkers te organiseren en een voedselafhaalpunt in het bedrijf onder te brengen. Aantal bedrijven actief benaderd voor een lanceringsbijeenkomst in Pakhuis de Zwijger.
- Met de provincie is afgesproken een bijeenkomst te beleggen over de koppeling van het project aan te ontwikkelen beleid.
- Proef je Landschap heeft naast bovenstaande geleid tot diverse bilaterale samenwerkingen tussen bijeengebrachte partijen.

Natuurrijke kustversterking; drukte in de duinen

Om Nederland voor volgende generaties veilig en leefbaar te houden en de kansen die water biedt optimaal te benutten, werken het Rijk en regionale overheden aan het Nationaal Deltaprogramma. Dit programma bestaat uit een reeks concrete projecten die ervoor moeten zorgen dat ons land wordt behoed voor overstroming(en). Daarnaast moeten deze de zoetwatervoorziening veiligstellen. Natuur en landschap aan de kust zijn onderdeel van een duurzame en gezonde leefomgeving en dragen daarmee bij aan het gunstige vestigingsklimaat voor bewoners en ondernemers. De kwaliteit van de natuur in de duinen staat echter onder druk, door stikstofdepositie, klimaatverandering, verdroging en door de toenemende recreatiedruk zelf.

Aansluiting bij het beleid van de Provincie

De Provincie Noord-Holland heeft in het kader van het Deltaprogramma een Strategische Agenda Kust opgesteld. In deze agenda is aandacht voor veiligheid (zandsuppleties), ruimtelijke kwaliteit, natuur en recreatie & toerisme.

De provincie is een project gericht op de kustplaatsen gestart, dat is vastgelegd in de Structuurvisie. De Provincie beoogt hiermee de kustplaatsen aan de Noordzee met behoud en versterking van hun identiteit verder te ontwikkelen.

Wat is er gedaan/bereikt

- In november 2013 is een geslaagd veldbezoek georganiseerd over dynamisch kustbeheer in aanwezigheid van Gedeputeerde Geldhof. Vanuit diverse invalshoeken (natuur, veiligheid, beleving) hebben relevante spelers (RWS, HHNK, PNH, PWN, Min EZ) toegelicht hoe ze de ontwikkeling van dynamisch kustbeheer zien. Vervolgens zijn voor deelgebieden wensen en kansen in kaart gebracht. Het verslag is begin 2014 afgerond en verspreid.

- Er is een workshop georganiseerd over het spanningsveld tussen natuur en recreatie op het strand. Als casus diende de strandhuisjes die bij Julianadorp zijn neergezet. Als deelnemers verwelkomden we vertegenwoordigers van de gemeente Den Helder, HHNK, RWS, PNH, LNH en Grontmij. Er is een agenda met wensen voor een vervolg opgesteld. Verder bleek er behoefte te zijn aan een gerichte aanpak bij de voorstellen voor bouw van de huisjes. Anderzijds vroeg men om duidelijker kaders voor strandbebouwing vanuit kustbeheer (veiligheid) en natuurbeheer.
- Een vervolgoverleg met dezelfde partijen is voorbereid, o.a. middels gesprekken met Landschap Noord-Holland, Provincie Noord-Holland en Rijkswaterstaat. Ook zijn contacten gelegd met gemeente Schagen. In het tweede overleg staan strandhuisjes bij Groote Keeten, waarvoor een ondernemer hard aan het lobbyen is, centraal. Deze gebruiken we naast de ervaringen met Julianadorp om een ideaal procesontwerp voor voorkomende gevallen te beschrijven. Tweede bijeenkomst over strandhuisjes en natuur en veiligheid. Het gaat er vooral om een integrale afweging te maken en gezamenlijk met betrokken (semi) overheden te komen tot procesafspraken hoe met initiatieven om te gaan. De deelnemers zien graag een derde bijeenkomst om de adviezen die bedacht zijn goed vast te leggen en om na te gaan hoe deze (breder) gebruikt gaan worden.
- Voorzet voor stappenplan kustbebouwing geschreven, als voorbereiding op de derde bijeenkomst in september die door ons is voorbereid en gefaciliteerd. Resultaat is een gedragen stappenplan. Doel is deze bij andere gemeenten en afdelingen vergunningverlening van de betrokken partijen onder de aandacht te brengen. Daarnaast is afgesproken te onderzoeken hoe hiervoor meer op visieniveau een uitwerking te maken, door aan te haken bij processen die gaan lopen. Het Stappenplan is breed verspreid onder Overleg Noord-Hollandse Kustgemeenten; wordt daar geagendeerd in maart 2015.

- Overleg met PNH en aantal gemeenten over strandbebouwing, naar aanleiding van handreiking voor regionale visies verblijfsrecreatie
- Aan de Markermeerkust tussen Hoorn en Amsterdam wordt gewerkt aan plannen voor dijkversterking. Deze plannen hebben een grote impact op het landschap en het item leeft erg onder de bevolking en ook bij onze achterban en natuurorganisaties. De planontwikkeling biedt kansen voor natuur- en recreatieontwikkeling. Wij willen een bijdrage leveren aan de planvorming, zodat de geluiden uit de samenleving worden vertaald naar voorstellen met meerwaarde voor natuur- en recreatieontwikkeling met behoud van bestaande waarden. Ons accent ligt daarbij op natuurlijke-, cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het gebied.
- Er is intensief overleg geweest tussen MNH en het hoogheemraadschap over onze rol in het proces van de dijkversterking, vooral als het gaat over het draagvlak voor natuur- en landschapsinclusieve oplossingen.
Wij hebben commentaar geleverd op het Plan van Aanpak van het hoogheemraadschap inzake oeverdijk en oeversprong.
- Wij hebben een globaal actieprogramma geformuleerd om het draagvlak voor de oeversprong te vergroten. Dit actieprogramma moet in het planproces van het hoogheemraadschap worden ingebouwd.

Zoetwatervoorziening natuurlijk

Schoon zoet water wordt kostbaar daarom moeten we er slim gebruik van maken, door er zuinig en efficiënt mee om te gaan en natuurlijke processen te gebruiken.

De waterkwaliteit in Nederland en ook in Noord-Holland is nog niet optimaal. In onze optiek zou je overal in Noord-Holland zonder zorgen moeten kunnen zwemmen. Ook op warme dagen.

Dan moet er nog wel wat gebeuren om beoogde natuurdoelen te bereiken en voor het werken aan de bijbehorende waterkwaliteit.

Aansluiting bij het beleid van de Provincie

De provincie ziet water als belangrijke economische drager. Het is daarbij van belang een samenhangend beleid te formuleren. De Gooi- en Vechtstreek en Noord Holland boven het Noordzeekanaal zijn voor zoet water afhankelijk van het IJssel- en Markermeer. Het zuidelijke deel van de provincie krijgt zoet water aangevoerd vanuit het rivierengebied vanaf een innamepunt bij Gouda. De bedrijfszekerheid van dit innamepunt verslechtert door steeds vaker optredende verzilting. De provincie wil zelf ook beleid ontwikkelen om – samen met de waterschappen – de regionale zelfvoorziening te vergroten en – samen met de land- en tuinbouworganisaties – deze sector te stimuleren om zuinig te zijn met zoet water.

De Provincie is verantwoordelijk voor het vaststellen van de doelen voor waterkwaliteit (KRW).

Wat is er gedaan/bereikt

- Wij namen deel in vijf bouwteams van HHNK. Deze bouwteams leverden de input voor het Waterprogramma van HHNK 2016-2021. Daarnaast hebben we deelgenomen aan de slotbijeenkomst Waterpas waarin alle bouwstenen en het concept Waterprogramma werden gepresenteerd.
- Met AVG hebben we overleg gehad over hun waterprogramma.
Ook hebben we deelgenomen aan conferentie van AGV waar haar Waterprogramma werd besproken.
- We hebben de provincie geadviseerd over sociale innovatie op hun symposium over waterinnovatie. Daartoe hebben wij vooroverleg gehad met de innovatiemanagers PWN en HHNK.
- Bijgedragen aan workshop waterkwaliteit tijdens provinciale bijeenkomst over agrarisch natuur en landschapsbeheer.
- Wij hebben meegewerkt aan een pamflet van het TBO voor waterschapsverkiezingen, waarmee we alle partijen hebben geadviseerd over hun waterverkiezingsprogramma's.
- We hebben de provincie geadviseerd over hun concept watervisie, onder meer door een bijeenkomst met diverse mensen van de sector water van PNH en vertegenwoordigers van TBO's over de Watervisie in wording te beleggen. Voor natuur- en milieuorganisaties belangrijke issues zijn besproken en meegegeven aan PNH. We hebben een bestuurlijke conferentie over de watervisie bijgewoond en, mede namens de TBO partners, gereageerd op de concept Watervisie.
- Wij hebben deelgenomen aan een bijeenkomst over klimaatbestendige polder Groot Limmerpolder (schoonwatervallei). Hierin wordt gekeken hoe gebiedseigen water vast te houden en zo slim om te gaan met zowel wateroverlast als watertekort; en zowel ten goede komt van natuur als landbouw.

- In overleg met Acacia Water en Landschap Noord-Holland hebben we een voorstel ingediend bij LTO: hoe te leren van diverse projecten in NH waarin zoet (regen)water langer wordt vastgehouden.
- We hebben de Commissie WEB geadviseerd over de kansen die natuurlijke klimaatbuffers bieden voor meekoppeling wateropgaven aan aantrekkelijker maken natuur en landschap.
- Actieve inbreng geleverd in bijeenkomst over 'Achtergrondconcentraties nutriënten', die op ons verzoek door HHNK is georganiseerd.
- Conferentie Denk mee met Rijnland bijgewoond. Inbreng geleverd met name op het thema zoetwatervoorziening.
- In november deelgenomen aan tweede conferentie AGV over het Waterbeheersplan 2016-2021. Daarin gepleit voor meer samenwerking tussen natuurorganisaties en waterschap en aanpak medicijnresten (en hormoonstoffen) in oppervlaktewater.

Waterkwaliteit en Big Jump

Elk jaar springen op de tweede zondag in juli tienduizenden mensen op tientallen plaatsen in heel Europa massaal in het water: de Big Jump. In Nederland hebben de Milieufederaties dit 'merk' in handen. De Big Jump is een jaarlijks terugkerend evenement. Dit jaar was het evenement beperkt van omvang in onze provincie.

Wat is er gedaan/bereikt

Er is overleg geweest met Recreatie Noord-Holland en ID&T over een sprong in het water bij het Twiske. Dat plan ging uiteindelijk niet door. De lokale duikvereniging en Stichting Hart voor het Twiske wilden echter wel springen. Er zijn 30 belangstellenden te water gegaan. Op de voorpagina Dagblad van de Zaanstreek, is daar aandacht aan besteed met de nadruk op de problematiek plastic zwerfafval in binnenwateren.

Duurzame Energie

Voor MNH is klimaatverandering een belangrijk gegeven. Om de opwarming te vertragen hanteren wij de prioriteitsstelling van de trias energetica. Ten eerste: Voorkomen en besparen, Daarna Duurzaam opwekken en tot slot spaarzaam schoon fossiel toestaan. Het opwekken van duurzame energie wordt gelukkig steeds rendabeler. Tegelijkertijd komt energiebesparing steeds nadrukkelijker in beeld. MNH jaagt de discussie met inwoners van diverse gebieden in Noord-Holland aan hoe in die gebieden opwekking van duurzame energie een plek zou kunnen krijgen. In afstemming met partijen als de Energyboard, de Woonbond, overheden en ondernemers willen wij de transitie versnellen.

Aansluiting bij het beleid van de Provincie

De provincie daagt ondernemers uit om met innovatieve en schone oplossingen te komen om duurzame energiewinning en dito energiegebruik te stimuleren. De provincie wil energieverspilling voorkomen en zet in op innovatieve vormen van energie. Lokale initiatieven verdienen in dat beleid ook kansen. Tegelijkertijd wil de provincie energiebronnen binnen de provincie met elkaar verbinden en besparing in de lokale omgeving bevorderen. MNH werkt samen met diverse initiatieven en ondernemers om aan deze uitdaging concrete invulling te geven.

Servicepunt HIER Opgewekt

De Milieufederatie ondersteunt van oudsher lokale energie-initiatieven. Die worden zichtbaar gemaakt, gestimuleerd en krijgen ondersteuning. Het steunpunt geeft advies en is te raadplegen bij het opzetten van nieuwe initiatieven. Bovendien hebben wij inmiddels een breed netwerk in de provincie van waaruit succesvolle voorbeelden kunnen worden aangeleverd en initiatiefnemers kunnen worden geraadpleegd.

Vanaf 2014 organiseren we tevens informatie- en discussiebijeenkomsten over energiebesparing in en rond de woning. Besparing op energie kan een belangrijke bijdrage leveren aan de uitvoering van het Energieakkoord.

Wat is er gedaan/bereikt

- Samen met de Noord-Hollandse Energie coöperatie een informatie en discussiebijeenkomst georganiseerd over marketing en communicatie voor energie coöperaties.
- Samen met Wij krijgen kippen een informatie en discussiebijeenkomst over Energiebesparing en Isolatie belegd.
- De netwerken van energie coöperaties en ondersteuningsstructuren dichter bij elkaar gebracht. Van Calorie tot de Amsterdamse Wij krijgen Kippen, Van Texel Energie tot Vereniging Energie Coöperaties. De lokale energie initiatieven kennen elkaar.
- De worsteling van initiatieven met de Postcoderoos verder geholpen. De aansluitingskosten, de zuivere terug meter en het dak als WOZ-object zijn met lokale initiatieven verder verduidelijkt. Waar nodig zijn problemen bovenlokaal aangekaart.
- Woningbouwverenigingen in contact gebracht met verschillende aanbieders en hun concepten voor zon PV op corporatiedaken.
- Bij diverse overheden hulp geboden om het fenomeen 'burgerinitiatief' in de gemeente of regio steviger in het zadel te helpen.
- In de gemeente Alkmaar en Haarlem het overleg tussen Huurders, Woningbouwcorporaties en gemeente een platform geboden. De huurders een spreekbuis geboden om hun woningen woonlastenneutraal te verduurzamen.
- In de gemeente Haarlem de verduurzaming van de corporatiewoningen en stijgende woonlasten op de agenda gezet.
- De Energieke regio op weg geholpen in Noord-Holland Noord. Hiermee de start gegeven voor het verduurzamen van het MKB vastgoed.
- Een start gemaakt met een stapelbaar nul-op-de-meterconcept..
- Een start gemaakt met het samenwerkingsverband tussen ondernemers en MNH gericht op het verduurzamen van de bestaande bouw.

Duurzame Energieregio Noord - Holland

Duurzaamheid en een sterke economie kunnen en moeten hand in hand gaan. Veel ondernemers zien het belang van de koerswijziging in. Zij staan welwillend tegenover de transitie naar een duurzame economie en circulaire economie. MNH ziet hen als partner en kan hen bij deze overgang helpen. MNH gaat hierover in afstemming met Provincie Noord-Holland in gesprek met een aantal belangrijke bedrijven in het Noordzeekanaalgebied en zoekt naar samenwerkingsmogelijkheden in de verwachting dat hiermee een duurzamere bedrijvigheid versneld wordt.

Aansluiting bij het beleid van de Provincie

De provincie streeft naar het stimuleren en regisseren van het beperken van energieverbruik door bijvoorbeeld restwarmtebenutting, onder andere rond industriecomplexen, glastuinbouwlocaties en bij revitalisering van bedrijventerreinen. De provincie daagt ondernemers uit om met innovatieve en schone oplossingen te komen en te zorgen voor duurzame energiewinning en duurzaam energiegebruik. De provincie wil energieverstopping voorkomen en zet in op innovatieve vormen van energie.

Wat is er gedaan/bereikt

- Gesprekken gevoerd met AEB over hun duurzaamheidsbeleid. De regering wil binnen 10 jaar de hoeveelheid te verbranden afvalstoffen met 50% terugbrengen. We hebben het AEB gevraagd op welke manier(en) zij invulling willen gaan geven aan het “afval is grondstof” beleid van de Rijksoverheid en hoe zij hun bedrijfsvoering steeds meer circulair kan krijgen. Wij hebben een reactie gegeven op de visie van AEB. Een vergelijkbaar overleg is er geweest met NV Afvalzorg. Het commentaar van beide bedrijven hebben wij opgenomen in ons advies aan de provincie.
- Wij hebben het initiatief genomen om te inventariseren welke biobased initiatieven er in de provincie zijn. Daartoe hebben we twee (netwerk)bijeenkomsten in de provincie bijgewoond. We hebben deelgenomen aan de afsluitende bijeenkomst van Biobased Connections in oktober 2014. Het betrof de afsluiting van het twee jaar durend programma geweest van de Amsterdam Economic Board. De focus lag op hoogwaardige verwerking en toepassing van rest- en afvalstoffen en groene gewassen en het ontwikkelen van nieuwe biobased business cases in de Metropoolregio Amsterdam.
- Er zijn bedrijfsgesprekken gevoerd met de directie van Tata Steel over duurzaamheidsbeleid Tata Steel (regionale staalagenda). Ook zijn we met de Dorpsraad Wijk aan Zee op werkbezoek geweest bij Tata Steel om nieuwe stof/stankbestrijdingsvoorzieningen te bezichtigen en nieuwe ontwikkelingen met Tata te bespreken.
- Met Rietlanden gesproken over mogelijk verspreiding van hun waarschuwings- en sproeisysteem. Daarnaast kennis genomen van hun methoden om kranen energiezuinig te maken en de inschakeling van energiebesparende LED verlichting.
- Bijeenkomsten Wind op Zee en gezamenlijke standpuntbepaling in Utrecht met alle groene organisaties. Standpunt om alleen voor 12 mijlsparken te gaan indien dit noodzakelijk is in de ontwikkeling van wind ver op zee.
- Informatiebijeenkomsten van de Provincie bijgewoond over de uitwerking van het IPO akkoord en de wijze waarop PNH wind op land in de provincie gaat faciliteren. Bewonersavonden en informatiebijeenkomsten bezocht. Initiatiefnemers in de regio geholpen met het ontwikkelen van een strategie voor windinitiatieven.
- Met DWA / Servicepunt gesproken over warmtenetten en hun inventarisatie. Aanpassingen en verbeterpunten doorgegeven voor de inventarisatie; afspraken gemaakt over het warmtenet Haarlemmermeer.
- Met NMC Haarlemmermeer en Duurzaam Ondernemen NHN een voorstel geschreven voor Duurzaam Door om MKB in de kop aan te jagen met innovatieve duurzame ideeën.

Circulaire economie

In overleg met de provincie is er een aanpassing geweest in het jaarplan. We hebben uren voor de circulaire economie ingeruimd. Hieruit is besloten om een bijeenkomst te organiseren over de Circulaire economie, waarbij wij onszelf opstellen als aanjager, inspirator en het volledige netwerk bij elkaar brengen. Doel is om vanuit de verschillende invalshoeken uit de netwerken te komen tot gedachten wisseling over de mogelijkheden van de circulaire economie in Noord-Holland. Als resultaat zullen er samenwerkingsverbanden ontstaan die een vervolg krijgen in de vorm van productontwikkeling. De conferentie wordt in voorjaar 2015 gehouden. De geïdentificeerde onderwerpen: zijn: Afval, Plastic, Energie, water, Consumentenelektronica en Overheidsbeleid

Projecten voor en met anderen

Nacht van de Nacht

De provinciale milieufederaties organiseren al een aantal jaren de landelijke 'Nacht van de Nacht'. Bedrijven en overheden wordt gevraagd om die nacht (eind oktober) hun lichten te doven. Diverse organisaties houden die nacht speciale activiteiten om de waarde van de oerqualiteit 'duisternis' breed onder de aandacht te brengen. Het aantal personen en organisaties dat aan deze Nacht van de Nacht deelneemt, groeit nog ieder jaar. Een deel van dit project wordt betaald door de provincie en een deel door de PCL.

Wat is er gedaan/bereikt

Zie voor de toelichting het deel dat voor de provincie is verantwoord.

Vergunningverlening en handhaving

Van oudsher ziet de Milieufederatie erop toe dat bij een aantal grote bedrijven in het kader van vergunningverlening, minimaal aan de wettelijke nationale- en Europese wetgeving wordt voldaan. De uren worden betaald vanuit de PCL-gelden.

Wat is er gedaan/bereikt

- Er is contact gezocht met gemeente Velsen en Milieudienst IJmond over de mogelijke overlast van kolenoverslag. MNH heeft ingesproken op een hoorzitting over het lichten van steenkool (overslag op kleinere schepen) en de gevolgen die dat heeft voor luchtkwaliteit. .
- We hebben een zienswijze ingediend over op nut en noodzaak van de vervroegde aanleg van de tweede zeesluis en gewezen op neveneffecten zoals stof als gevolg van de extra uitstoot door de scheepvaart. – Ook is een zienswijze ingediend tegen uitbreiding overslagcapaciteit Nustar Terminals vanwege het feit dat een verdubbeling van overslag van olieproducten wordt vergund nog voordat BBT-maatregelen getroffen worden die extra luchtverontreiniging door overslag tegengaan.
- En er is een zienswijze ingediend over het gebruik van het doekfilter van TATA Steel. Dit betreft eisen aan het stofgehalte, dioxine, en stikstof.
- We monitoren het hele jaar de bekendmakingen van vergunningen en beoordelen er een aantal.
- Havenbedrijf Amsterdam heeft ons gevraagd om een reactie op de aanvraag van het Havebedrijf voor het extra lichten (van kolen) in de IJmond.
- Ontwerp vergunning over het lichten van kolen beoordeeld.
- Doekfilter Tata Steel: Hoewel we verheugd zijn dat er een doekfilter staat (een hele verbetering in uitstoot wat er nu staat), gaat het in deze vergunning aan welke emissie-eisen moet het doekfilter voldoen.
- Aanpassing Geluidszone Westpoort en Hoogtij. We hebben hierover in overleg geweest met het Havenbedrijf Amsterdam, ook zijn we aanwezig geweest bij een hoorzitting hierover.

LaagHolland Burgers aan Zet

MNH neemt deel aan het project Burgers aan Zet en levert hier de projectleider voor. In dit project werken wij samen met andere partijen om de karakteristieke veengebieden te behouden.

Wat is er gedaan/bereikt

Het project is toegekend in 2013 en kende een uitloop in 2014. Er zijn bijeenkomsten georganiseerd, waarin we de verschillende standpunten van de betrokken bewoners en boeren voor het voetlicht hebben gebracht. De resultaten zijn aan de provincie teruggekoppeld en dragen bij aan de gebiedsontwikkeling van Laag Holland. Ook in de gebiedscommissie is onze inbreng besproken en beleidsmatig meegenomen. In 2014 treffen we de voorbereidingen voor een vervolg in 2015.

TBOsecretariaat

MNH werkt, waar mogelijk of nodig is, nauw samen met de zes natuurterreinbeheerders, het IVN Consulentschap en sinds dit jaar ook met de recreatieschappen. Deze samenwerking krijgt o.a. zijn beslag onder de noemer Terrein en Natuurbeheerdersoverleg (TBO/NBO) Noord-Holland. MNH verzorgt al enige jaren het secretariaat voor dit overleg. Wij hebben, als het gaat om de inhoud, een overkoepelende functie. Daar waar de corebusiness van de andere deelnemers natuur is, is de benadering van MNH de integrale leefomgevingskwaliteit.

Wat is er gedaan/bereikt

- Vanaf de zomer 2007 worden secretariaatswerkzaamheden uitgevoerd door MNH. Daarmee leveren we tevens een bijdrage aan het provinciaal beleidsdoel 'beheer en onderhoud van natuurgebieden en behoud van het karakteristieke Noord-Hollandse landschap'.
- Het directeurenoverleg en het overleg van de beleidsmedewerkers is secretariaeel ondersteund.
- Inhoudelijke bijdragen zijn geleverd.
- MNH heeft een excursie voor de Statenleden georganiseerd en er is een beleidsnotitie over de positionering van Laag Holland gepubliceerd.
- Zoals gebruikelijk is door ons de TBO/NBO nieuwjaarsreceptie georganiseerd op de locatie Leyduin.

Bijdrage van Natuurmonumenten en TBO water

Natuurmonumenten wordt gedurende het jaar op een aantal punten ondersteund. Dit jaar heeft MNH in opdracht van TBO extra uren gestoken in het bijwonen van de watertafels van HHNK. Tevens is er voorbereidend werk verricht voor het verkiezingsdebat van het TBO.

Wat is er gedaan/bereikt

- De Milieufederatie volgt de ontwikkelingen van wet- en regelgeving en biedt Natuurmonumenten gevraagd en ongevraagd ondersteuning. Dit jaar is met name extra ondersteuning bij de ontwikkelingen rond het vliegveld Hilversum verleend. Ook over de ontwikkelingen op het gebied van de Omgevingswet, het waterbeleid van de provincie en over de strategische kustvisie informeren wij Natuurmonumenten. Waar nodig springen wij bij met juridisch advies. Op verzoek van Natuurmonumenten het startoverleg voor de Bouwteams voor Waterprogramma HHNK voorbereid en bijgewoond.
- Overzicht waterplannen en inbreng TBO's daarin voorbereid voor TBO overleg (maart)
- Notitie over waterschap verkiezingen ingebracht in TBO.
- Reactie namens TBO gegeven op concept Waterprogramma en bouwstenen.
- De programma's van de politieke partijen zijn doorgelicht en er is een aanpak ontwikkeld voor de verkiezingen.

Groene Academie

MNH is gevraagd om te participeren in de oprichting van een Groene Academie. In deze academie worden de opleidingen en cursussen voor o.a. de groene vrijwilligers en de aangesloten organisaties gebundeld.

Wat is er gedaan/bereikt

- Workshop over Groene Academie op Dialoogdag samen met (IVN voorbereid en begeleid. Overleggen over verdere ontwikkeling Groene Academie gevoerd met IVN en LNH..
- Voorbereiding en verzorging van een drietal cursusavonden over natuurwetgeving voor de Groene Academie. Het IVN heeft het organisatorische deel uitgevoerd.

Cursussen en advies

Er zijn cursussen gegeven voor andere Milieufederaties en er is betaald advies gegeven. Dit zijn activiteiten die apart worden gedeclareerd en onder acquisitie vallen.

Lobby richting provincie

Vanaf mei 2014 is er een lobby in gang gezet om de provincie er van te overtuigen dat de Milieufederatie subsidie moet blijven ontvangen. Naast mailings, brieven en adhesiebetuigingen is de politiek bewerkt. Er zijn diverse gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van de politieke partijen. Er is ingesproken in twee Commissievergaderingen en er zijn twee Statenvergaderingen bijgewoond. In 2015 zal een nieuw College een definitief besluit nemen.

Nawoord: Inmiddels is na gesprekken in mei 2015 gebleken dat het nieuwe college niet van plan is het werk van MNH te ondersteunen in de vorm van een (meerjarige) subsidie. Andere mogelijkheden, bv in de vorm van projectgelden, gaan nog besproken worden.

Omgevingswet en Secretaris platform ruimte en natuur

Er is meer samenhang en afstemming nodig in onze ruimtelijke ordening. De minister ziet de huidige wetgeving als te eenzijdig en te versnipperd. De Omgevingswet is een kaderwet die al die wetten en regels moet integreren tot één afgestemd geheel. De gezamenlijke milieufederaties willen een rol spelen bij de implementatie van de wet en hopen daarbij een betaalde rol te kunnen spelen. De Milieufederatie voert ook het secretariaat van de gezamenlijke federaties op het gebied van Ruimte en Natuur.

Wat is er gedaan/bereikt

Voor de aanpak van het traject Omgevingswet is een plan van aanpak geschreven. Er is een portfolio ontwikkeld en er is een ingerichte website opgeleverd. Begin 2015 wordt een tweede fase afgerond en wordt een aanbod aan de minister gedaan om de Omgevingswet door de federaties in de provincies een voedingsbodem te geven.

Naast het reguliere secretariaatswerk Ruimte en Natuur hebben wij een platform dag georganiseerd waar alle federaties zich konden profileren. Verder verzorgde de secretaris het jaarwerkplan en de tussentijdse evaluatie van de voortgang en levert deze informatie aan ten behoeve van het directeurenoverleg van de federaties.

Stook je Rijk

In 2014 zijn we samen met de gemeenten Alkmaar en Haarlem gestart met het programma Stook je Rijk. In die aanpak werken we samen met de gemeente, bewoners en woningbouwcorporaties om energiebesparing in huurwoningen te realiseren. Er wordt samengewerkt met de Woonbond en Aedes. De opdracht komt vanuit het ministerie van BZK.

Wat is er gedaan/bereikt

Er zijn in Alkmaar en Haarlem rondetafel gesprekken georganiseerd tussen raadsleden, woningbouwcorporaties en huurders. Er werd ingegaan op de aanpak van de versnelling van het energiebesparingstempo in de huursector door corporaties, het belang van ambities in gemeentelijke prestatie afspraken en klimaatbeleid, en de rol van huurders en huurdersverenigingen bij het proces. Daarbij werden de energieprestaties van de corporaties objectief met elkaar vergeleken (benchmarking corporaties per gemeente). Knelpunten en succesfactoren werden uitgewisseld. Naar verwachting worden er in 2015 concrete resultaten geboekt.

Kleur uw gemeente groen

Vanaf eind 2014 doen wij mee met het landelijk project Kleur uw gemeente Groen, waarin we met partijen als o.a. Bouwend Nederland, Uneto/VNI en de Rabobank, gemeenten stimuleren woningen te isoleren. Aan het project doen meer federaties mee, daardoor is het mogelijk om ook een landelijk opererende partij als Bouwend Nederland te interesseren. De uren worden dit jaar gefinancierd vanuit de PCL.

Wat is er gedaan/bereikt

Dit project zit in de aanloopfase. In eerste instantie zijn we met de samenwerkende partijen actief in West-Friesland. Naar verwachting is een aantal gemeenten bereid om mee te financieren.

Windenergie

Het Rijk houdt de provincies aan de opgave die is gesteld. Dat betekent dat er in onze provincie ook molens bij moeten komen. Het standpunt van de provincie dat er geen windmolens geplaatst mogen worden, is bijgesteld. In de nieuwe nota over wind zijn de regels vastgesteld voor het bouwen van nieuwe molens. Ook op zee komen er grote windparken; waarvan een voor de kust van Noord-Holland. De ureninzet komt uit de PCL.

Wat is er gedaan/bereikt

- Bijeenkomsten Wind op Zee en gezamenlijke standpuntbepaling in Utrecht met alle groene organisaties. Standpunt is om de 12 mijlszone als grens aan te houden..
- Informatiebijeenkomsten van de Provincie bijgewoond over de uitwerking van het IPO akkoord en de wijze waarop PNH wind op land in de provincie gaat faciliteren. Bewonersavonden en informatiebijeenkomsten bezocht. Initiatiefnemers in de regio geholpen met het ontwikkelen van een strategie voor windinitiatieven.
- Ingesproken over het nieuwe beleidsplan van de provincie

Communicatie

Communicatie is voor MNH van groot belang om haar netwerk te bereiken én effectief invloed uit te oefenen op de ontwikkelingen m.b.t. landschap en milieu in onze provincie. In de diverse projecten wordt communicatie meegenomen en is het een onderdeel van de deelbegrotingen. Naast de website zijn belangrijke middelen: onze nieuwsbrief en de speciale uitgaven die bijzondere activiteiten ondersteunen.

Het jaar 2014 was bijzonder omdat de provincie in juni onze subsidie per 1 januari 2016 heeft geschrapt. Gedurende het hele jaar 2014 zijn er daarom vele uren in lobbywerk en communicatie richting de politieke partijen en de achterban gestoken.

Wat is er gedaan/bereikt

Lobby

Er is gewerkt met informatieverbreiding via alle mogelijke kanalen. Belangrijk was het onderdeel van de campagne waarin steunbetuigingen van vijftientig bedrijven naar de Statenleden en de Gedeputeerden zijn verstuurd. Er is drie maal ingesproken in de commissie Natuur en Milieu en de besluitvormende Statenvergadering is bijgewoond. Uiteindelijk is de coalitie bij haar besluit gebleven. De lobby wordt in 2015 vervolgd.

Digitale media

- Via onze nieuwsbrief (8x), het ledenbericht en de MNHspecial (11x) zijn ruim 1000 personen en organisaties, waaronder leden, politici en ambtenaren in 2014 geïnformeerd over de werkzaamheden van de Milieufederatie.
- De websites, www.mnh.nl en de eind 2014 opgestarte campagnesite www.sterrendichterbij.nl, en ons twitteraccount [@milieufederaties](https://twitter.com/milieufederaties) zijn actieve platforms voor onszelf en betrokken bedrijven, gemeenten, beleidsmakers en inwoners van Noord-Holland.
- In 2014 hebben wij 4 maal een enquête onder onze leden gehouden.

Gedrukte media

- In maart 2014 is het activiteitenverslag 2013, "Milieufederatie Noord-Holland in vogelvlucht" in een oplage van 1500 exemplaren verspreid onder onze contacten. Een uitgebreider verslag van activiteiten en communicatie van de Milieufederatie wordt gedaan in het Jaarverslag 2014 (en het Jaarplan 2015). Deze documenten zijn in te zien via de website van de Milieufederatie Noord-Holland www.mnh.nl.
- Voor het publieksevenement Nacht van de Nacht is dit jaar een *Sterren Dichterbij* folder gemaakt en verspreid onder de bijna 3500 bezoekers.
- Voor specifieke doelgroepen zijn een aantal fact/info sheets ontwikkeld met onderwerpen als: Tijdelijke natuur, Tien duurzame suggesties voor lokale verkiezing- en collegeprogramma's, Nacht van de Nacht voor bedrijven, MNH profielschets Ons Netwerk en Duurzame Vriendschap.

Onze netwerken

Politiek - Bestuurlijke netwerken en strategische allianties

De Milieufederatie Noord-Holland wordt regelmatig door de provincie geconsulteerd m.b.t beleidstrajecten (ambtelijk maar ook politiek-bestuurlijk). Om op actuele onderwerpen in te kunnen spelen is ruimte vrijgemaakt. Om onze doelen te bereiken t.a.v. de verschillende thema's, is een open en goede relatie met bestuurders en politici van groot belang. Door samenwerking met relevante organisaties werken we aan plannen en oplossingen die vanuit verschillende sectoren aangedragen worden.

In onze projectaanvraag zijn deze verschillende activiteiten per onderwerp gesplitst. In de diverse toelichtende teksten kunt u onze verschillende contacten en netwerken onderscheiden. Samengevat zal het u duidelijk zijn dat wij door een groot aantal overleggen, bijeenkomsten en contactmomenten komen tot ideeënvorming en planuitvoering.

Met de provincie hebben we enige malen per jaar contact met de betrokken gedeputeerden, overleggen we met Statenleden en met vertegenwoordigers van politieke partijen. Vanzelfsprekend zijn er contacten met de ambtenaren van de verschillende beleidsafdelingen. Zo zijn er ook contacten met ambtenaren van diverse gemeenten en met de wethouders duurzaamheid en/of milieu. In de voorgaande paragrafen heeft al kunnen lezen over onze intensieve samenwerking met de natuur beherende organisaties en met de terreinbeheerders.

Vanzelfsprekend overleggen we met enige regelmaat met de collega-milieufederaties, met Milieudefensie en Natuur & Milieu. MNH neemt deel aan het overleg over de ontwikkelingen op het gebied van windenergie in de Noordzee, de Waddenzee en op het IJsselmeer. Wij hebben gesprekken met adviesbureaus over mogelijke samenwerking, participeren in een gebiedscommissie en denken mee met de waterschappen. Dit jaar sloten we een samenwerkingsovereenkomst met LTO Noord. Regelmatig overleggen we met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven van TATA-staal tot Agriport, Van NV Afvalzorg tot AEB en Schiphol. Maar ook het midden- en kleinbedrijf en meerdere coöperaties rekenen we tot onze contacten.

Bestuursverslag 2014

Algemene informatie

Dit is de jaarrekening van de vereniging Milieufederatie Noord-Holland, statutair gevestigd te Bergen. Kantoor houdend te Zaandam.

Missie

De Milieufederatie Noord-Holland is het netwerk van en voor de particuliere lokale organisaties die zich inzetten voor een beleid dat natuur, landschap en milieu in Noord-Holland herstelt, beschermt en versterkt en hiertoe onder andere duurzame productie en consumptie bevordert. Daarbij draagt zij op deskundige, kritische en creatieve wijze bij aan de kwaliteit van de besluitvormingsprocessen van het openbaar bestuur en bij bedrijven. Bovendien informeert de Milieufederatie burgers in de energieke samenleving waardoor kennis wordt verspreid en de meningsvorming wordt versterkt.

Doel en werkwijze

De belangrijkste pijler van de Milieufederatie zijn de 134 aangesloten ledenorganisaties. Deze leden hebben doelen die aansluiten bij bovengenoemde doel van de Milieufederatie. De professionele medewerkers van de Milieufederatie ondersteunen deze organisaties bij procedures en met vooral inhoudelijke adviezen. Vaak is er sprake van uitgebreide en gestructureerde samenwerking.

Statutair doel van de Milieufederatie Noord-Holland is het leveren van een bijdrage aan de bescherming van natuur, landschap en milieu en van cultuurhistorische, archeologische en aardkundige waarden in de provincie Noord-Holland. Waar nodig, wordt ook ingegaan op oorzaken die buiten de provinciegrenzen zijn gelegen.

Hiertoe draagt de Milieufederatie, samen met haar leden en andere organisaties, informatie en ideeën aan om een duurzaam, natuur- en milieuvriendelijk beleid tot stand te brengen.

Leden, donateurs en vereniging

Het aantal aangesloten organisaties bedroeg op 31 december 2014 134. Het aantal donateurs bedroeg op 31 december 2014 68.

De Algemene Ledenvergaderingen vonden plaats op 19 juni 2014 te Zaandam en 20 november 2014 te Zaandam.

De vergadering van 19 juni heeft de begroting 2014 goedgekeurd, alsmede de jaarrekening en het jaarverslag van 2013. De vergadering van 20 november keurde het jaarplan 2015 goed.

Bestuur en directie

Het algemeen bestuur van de vereniging Milieufederatie Noord-Holland bestond bij aanvang 2014 uit voorzitter mw. dr. M.C. van Schendelen, mw. Esther Scholten, penningmeester en de leden drs A.C.G. Kappenburg, drs. B. Lankester, prof. dr. J. Sevink en J. Wentink. Op de ALV van 19 juni trad mevrouw Scholten terug als penningmeester en is de heer Alexander Müller als opvolger benoemd. Het bestuur heeft in 2014 6 maal vergaderd. De belangrijkste onderwerpen die aan de orde zijn geweest, waren onder andere het verslag 2013, De voortgang in 2014, het jaarplan 2015, de financiële positie van de organisatie en mogelijkheden van acquisitie. Directeur is de heer J.W.F. van de Pol. De beloning van de directeur is toegelicht in het onderdeel 'Bezoldiging directie' van de jaarrekening.

Dit onderdeel is op verzoek van het Centraal Bureau Fondsenwerving met ingang van de jaarrekening 2011 opgenomen aan het eind van deze jaarrekening.

Taakverdeling bestuur en directie

De directie is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van de werkorganisatie in Zaandam, de wisselwerking met de leden en de contacten met relevante spelers in Noord-Holland en daarbuiten. Het bestuur fungeert als een “bestuur op afstand” en geeft de kaders aan waarbinnen de directie mandaat tot handelen heeft. In het bestuur zijn portefeuilles verdeeld. Het betreft de volgende onderwerpen: Personeel, ICT, Organisatie, Financiën, Algemeen (w.o. communicatie en externe betrekkingen) en Huisvesting. De betreffende portefeuillehouder is binnen het bestuur het eerste aanspreekpunt voor de directeur. Relevante zaken worden ook altijd binnen het bestuur als geheel besproken. Met deze werkwijze werkt het bestuur aan een goede prioriteitstelling en een optimale uitvoering van de vastgestelde doelen en beleidsprioriteiten.

Het bestuur werkt onbezoldigd, onkosten zoals reiskosten kunnen worden gedeclareerd.

Bestuursleden worden benoemd door de algemene ledenvergadering voor een periode van 4 jaar met de mogelijkheid tot verlenging.

Bestuursleden noch directie hebben nevenfuncties die zouden kunnen conflicteren met hun verantwoordelijkheden voor de Milieufederatie.

Bureau

Het aantal betaalde medewerkers op het bureau bedroeg op 31 december 2014: 9 overeenkomend met 5,84 fte. De Milieufederatie Noord-Holland volgt sinds 1 januari 2009 bij haar beloningsbeleid de CAO- De Landschappen (onderdeel Raam-CAO Bos&Natuur) zonder deel te nemen aan de CAO. Het pensioen is geregeld via een overeenkomst voor alle medewerkers met de PGGM gericht op 70% van het middelloon. Onkostenvergoeding voor bestuur en medewerkers geschiedt op basis van declaratie van gemaakte onkosten.

Vrijwilligers

Van de 10 bureaumedewerkers werkt één, deels, op vrijwillige basis. Daarnaast zijn de bestuursleden op vrijwillige basis actief. Tenslotte heeft de Milieufederatie vele vrijwilligers in de ledenorganisaties, die met regelmaat deelnemen aan activiteiten van de Milieufederatie. De participatie van vrijwilligers wordt zoveel mogelijk bevorderd, onder meer door het vergoeden van onkosten voor specifieke activiteiten. Er is voor vrijwilligers, op het moment dat zij op verzoek van de Milieufederatie actief zijn een wettelijke aansprakelijkheidsverzekering van toepassing. Voor het bestuur is een bestuursaansprakelijkheidsverzekering afgesloten.

Communicatie met belanghebbenden en belangstellenden

Met onze digitale nieuwsbrief (8) en MNHspecial (11) zijn ruim 1000 personen en organisaties, waaronder leden, politici en ambtenaren in 2014 geïnformeerd over de werkzaamheden van de Milieufederatie.

De websites (www.mnh.nl) en de eind 2014 opgestarte campagnesite (www.sterrendichterbij.nl) en ons twitteraccount zijn actieve platforms voor onszelf en betrokken bedrijven, gemeenten, beleidsmakers en bewoners van Noord-Holland. In 2014 hebben wij 4 maal een enquête onder onze leden gehouden.

In maart 2014 is het activiteitenverslag 2013, “Milieufederatie Noord-Holland in vogelvlucht” in een gedrukte oplage van 1500 exemplaren verspreid onder onze contacten. Een uitgebreider verslag van activiteiten en communicatie van de Milieufederatie wordt gedaan in het Jaarverslag 2014 (en het Jaarplan 2015). Deze documenten zijn in te zien via de website van de Milieufederatie Noord-Holland www.mnh.nl.

Voor het publieksevenement Nacht van de Nacht is dit jaar een *Sterren Dichterbij* folder gemaakt en verspreid onder de bijna 3500 bezoekers. Voor specifieke doelgroepen zijn een aantal fact/info sheets ontwikkeld met onderwerpen als: Tijdelijke natuur, Tien duurzame suggesties voor lokale verkiezing- en collegeprogramma's, Nacht van de Nacht voor bedrijven, MNH profielschets Ons Netwerk en Duurzame Vriendschap.

Verslag gericht op toezichthoudende taken

Code goed bestuur

Het bestuur maakt een onderscheid tussen zijn beleidsbepalende en toezichthoudende taak. De beleidsbepalende functie wordt vervuld door vaststelling van het meerjarenbeleidsplan, jaarplannen en beleidsvoorstellen en notities.

In het kader van de toezichthoudende taken toetst het bestuur de resultaten van de uitvoering door de werkorganisatie onder leiding van de directeur aan de geformuleerde beleidsplannen en de uitgangspunten voor het beleid.

Het bestuur onderschrijft hierbij de volgende drie principes:

Binnen de organisatie dient de toezichthoudende functie duidelijk gescheiden te zijn van het besturen en van de uitvoering.

De organisatie dient voortdurend te werken aan een optimale besteding van de beschikbare middelen ten behoeve van de doelstellingen van de organisatie.

De organisatie streeft naar optimale relatie met belanghebbenden, onder meer door een goede informatieverschaffing en een actieve inventarisatie van vragen wensen en klachten van alle bij de organisatie betrokken partijen en personen.

De invulling van deze principes is vastgelegd in een door het bestuur vastgestelde verantwoordingsverklaring.

Principe 1 – functiescheiding

De Milieufederatie Noord-Holland heeft de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het beleid intern neergelegd bij de directeur. Deze legt hierover structureel, door middel van verslagen en incidenteel, door verslag en toelichting op bestuursvergaderingen, verantwoording af. De verdeling van verantwoordelijkheden en taken tussen bestuur en directie zijn vastgelegd in een directiestatuut. De verdeling van verantwoordelijkheden en taken rond de besteding van de financiële middelen zijn vastgelegd in de Beschrijving van de administratieve organisatie.

Van haar bevindingen en conclusies doet het bestuur jaarlijks verslag aan de Algemene ledenvergadering van de Milieufederatie Noord-Holland, het hoogste controlerend en beleidsbepalend orgaan van de vereniging.

Principe 2 – Optimale besteding van middelen

Bij zijn toezichthoudende functie richt het bestuur zich op het bereiken van een zo effectief mogelijke inzet van de beschikbare middelen voor de doelstellingen van de organisatie binnen randvoorwaarden van een ruimschoots voldoen aan voorwaarden van een goede bedrijfsvoering, verantwoord personeelsbeleid en continuïteit van de organisatie. Het bestuur doet deze toetsing mede aan de hand van de door de directeur voorgelegde voortgangsrapportages en kwartaal- en jaarverslaggeving betreffende de activiteiten, communicatie, financiën en personeel van de Milieufederatie. Deze rapportages evalueren de geformuleerde doelstellingen voor projecten en activiteiten, zowel inhoudelijk als kwantitatief. Hiertoe wordt o.a. gewerkt met een systeem van werkurenregistratie per medewerker per project.

Voortgangsrapportage en verslaggeving voldoen aan de door de Provincie Noord-Holland en het Centraal Bureau Fondsenwerving gestelde eisen. Tevens richt het bestuur zich naar de richtlijnen voor goed bestuur, zoals geformuleerd door de VFI (vereniging fondsenwervende instellingen).

Ter beheersing van de overheadkosten heeft het bestuur een norm geformuleerd. In samenwerking met de andere provinciale Milieufederaties zal deze norm worden geëvalueerd en eventueel bijgesteld. Dit wordt in de jaarrekening toegelicht in het onderdeel Toelichting op de onderscheiden posten van de Staat van Baten en Lasten met specificatie van administratie- en beheerskosten en kosten werving subsidies.

Principe 3 – Optimale communicatie met belanghebbenden

Het bestuur ziet communicatie als een integraal onderdeel van de beleidsplanning, zoals die plaatsvindt in het meerjarenbeleidsplan en de jaarplannen. Het is een essentieel onderdeel van de beleidsbeïnvloedende doelstelling en werkzaamheden van de Milieufederatie. Toetsing hiervan gebeurt onder meer door een overzicht van succesvolle communicatiemomenten op iedere bestuursvergadering. De Milieufederatie geeft ieder zes weken een digitale nieuwsbrief uit die volgens actuele metingen een goede respons heeft. In 2013 is een nieuw communicatie en marketingplan verschenen, waarbij de communicatie naar bedrijven een prominentere plaats inneemt. Vragen om ondersteuning door lokale groepen en individuen uit en over Noord-Holland worden opgetekend en beantwoord met behulp van een actieloket-register.

De registratie en behandeling van klachten gaat met behulp van een klachtenregister.

Toezicht in 2014

Het bestuur heeft tijdens haar vergaderingen het financieel jaarverslag 2013 vastgesteld en twee financiële kwartaalrapportages over 2014 besproken. Op elke bestuursvergadering wordt een geactualiseerde liquiditeitsplanning voor het komende jaar besproken. Hiermee wordt goed zicht gehouden op de financiële situatie van de Milieufederatie. Tijdens de vergaderingen heeft de directeur daar waar zinvol gerapporteerd over de voortgang van acquisitie en uitvoering van projecten. Hiermee vindt een doorlopende evaluatie van de uitvoering van het werk plaats. In mei 2014 is het jaarverslag 2013 in het bestuur besproken. In november van dat jaar het jaarplan 2015.

De Milieufederatie Noord-Holland werft fondsen, voornamelijk voor uitvoering door de eigen organisatie van activiteiten voor haar doelstellingen. Het bestuur heeft geconstateerd dat deze uitvoering plaatsvindt met een hoog niveau van kennis en doelmatigheid. De terugmelding door doelgroepen, partners in samenwerking en subsidieverleners is hierover over het algemeen positief.

In 2012 verlengde het Centraal Bureau Fondsenwerving de toekenning van het Keurmerk als kansspelbegunstigde organisatie voor de Milieufederatie Noord-Holland tot en met 31 december 2015. Hierbij werden wel een aantal punten van verbetering vastgesteld die de Milieufederatie in 2013 heeft doorgevoerd.

Informatie over activiteiten en financiële positie

Van de in te zetten financiële middelen wordt 100% besteed aan de doelstelling. In de opvatting van De Natuur en Milieufederaties, het samenwerkingsverband van de 12 provinciale Milieufederaties, worden alle middelen aangewend voor de statutaire doelstellingen die gericht zijn op een maximale inspanning voor natuur- en milieu op provinciaal niveau. De kosten van fondsenwerving en de interne organisatie zijn voor het bereiken van die doelstelling noodzakelijk. Ingevolge de vereisten van het Centraal Bureau Fondsenwerving zijn echter het aandeel van acquisitiekosten van financiële middelen en de kosten van administratie en beheer zichtbaar gemaakt als aandeel van de totale kosten en de kosten uitgesplitst naar subdoelstelling of programma van activiteiten, zoals die in het Jaarplan 2014 zijn vermeld. Voor de kosten van acquisitie en administratie en beheer wordt een interne norm gehanteerd van 30% van de van de totale lasten. Met 17.2% in 2014 blijft MNH ruim onder deze norm. Aan acquisitiekosten werd in 2014 4,1% van de lasten besteed.

Primaire financiers

De voornaamste bron van financiering van de Milieufederatie Noord-Holland is de provincie Noord-Holland. Om reden van bezuiniging heeft de provincie echter de vaste boekjaarsubsidie teruggebracht. Na doorgevoerde kortingen is het subsidiebedrag van € 394.000 in 2009 gedaald tot €270.000 in 2013 en 2014. Op grond hiervan heft de milieufederatie de activiteiten en de formatieomvang moeten beperken. De boekjaarsubsidie heeft de Milieufederatie wel in staat gesteld haar activiteiten voort te zetten. Noord-Holland is bij de beoordeling van met de provinciale middelen gefinancierde projecten het criterium gaan hanteren dat deze projecten de beleidsdoelstellingen van de provincie dienen te ondersteunen.

De twaalf Natuur en Milieufederaties, verenigd in een stichting, ontvangen een substantiële financiële bijdrage van de Nationale Postcodeloterij. Ook in 2014 is een belangrijk bedrag (€ 2,25 mln.) geschonken. Een groot deel van dat bedrag is ingezet voor de financiering van gezamenlijke projecten. Deels is dit bedrag ter beschikking gesteld aan de individuele provinciale Milieufederaties. Door de steun van de Nationale Postcodeloterij kan de Milieufederatie vele activiteiten realiseren, die anders niet mogelijk zijn.

Financiële Middelen en Vermogen

Het bestuur weegt het belang van realisatie van de doelstellingen en een goede projectuitvoering voortdurend af tegen het belang van een voldoende vermogenspositie voor verzekering van de continuïteit. Door de dalende inkomsten ten gevolge van de aanhoudende bezuinigingen van de provinciale en landelijke overheid ziet de Milieufederatie Noord-Holland zich gedwongen om jaarlijks een deel van de reserves in te zetten voor het uitvoeren van het jaarplan. De omvang van de reserves neemt daardoor al enige jaren af. Een onwenselijke ontwikkeling.

Door toepassing van de richtlijn Fondsenwervende instellingen is het vermogen van de Milieufederatie in drie categorieën onderverdeeld:

1. Vooruit verworven (project)subsidies voor volgende boekjaren, ondergebracht in **bestemmingsfondsen**; deze zijn door de subsidiegever gebonden aan bepaalde projectmatige activiteiten en maken derhalve deel uit van het vastgelegde vermogen. Bij de vaststelling van de subsidie 2008 heeft de Provincie Noord-Holland bepaald dat voortaan het niet in het jaar van toekenning bestede bedrag moet worden vastgelegd in een **egalisatiereserve** voor besteding in volgende jaren. De egalisatiereserve maakt o.i. deel uit van het vastgelegd vermogen, omdat deze is gekoppeld aan de toekenning door de Provincie Noord-Holland. De egalisatiereserve bedroeg per einde 2013 € 0,--. Daarin kwam in 2014 geen verandering.
 2. Verworven middelen, bestemd voor besteding aan activiteiten in het kader van de doelstelling van de organisatie in volgende boekjaren, ondergebracht in **bestemmingsreserves**; Deze bestemmingsreserves worden gevuld vanuit de niet projectgebonden middelen verkregen vanuit het fonds van De Natuur en Milieufederaties en vanuit eventuele positieve projectresultaten. Ze worden actief ingezet om activiteiten die de Milieufederatie wil uitvoeren, ook indien daarvoor nog geen projectsubsidie is verkregen, toch te kunnen beginnen en om te krap toegekende subsidiemiddelen voor projecten aan te vullen. Deze bestemmingsreserves spelen een essentiële rol in de continuïteit van het projectmatige werk van de Milieufederatie. Voor verdere toelichting op de bestemmingsreserves verwijzen wij naar de toelichting op de balans. De vaststelling van bestemmingsreserves vindt plaats door het bestuur en wordt in het kader van de goedkeuring van de jaarrekening aan de ledenvergadering voorgelegd.
 3. De **continuïteitsreserve** dient ter dekking van toekomstige onvoorziene exploitatieverliezen, dit ter verzekering van de continuïteit van de organisatie.
- De Milieufederatie Noord-Holland heeft **geen risicodragende beleggingen** en streeft bij het beheer van de toevertrouwde middelen naar een redelijk rendement bij een zo laag mogelijk risico en een bijdrage aan duurzaam vermogensbeheer.

Financiële ontwikkelingen in 2014

De baten kwamen in 2014 dicht bij de begrote baten. Het tekort over 2014 is echter aanzienlijk. Dit komt deels door extra eenmalige lasten ten gevolge van het betrekken van een kleinere kantoorruimte, deels doordat een vrij aanzienlijk deel van de baten is ontvangen voor besteding in 2015. Er is over 2014 dan ook een onttrekking aan de continuïteitsreserve van € 33.416,--. De uitvoeringskosten waren hoger dan begroot. De twee belangrijkste posten hierbij waren de extra kosten wegens het betrekken van een kleiner kantoor, waarmee de lasten in komende jaren lager worden, en hogere directe kosten voor projecten, die bij het opstellen van de begroting nog niet bekend waren.

Het resultaat vóór verrekening van bestemmingsfondsen 2014 bedraagt € 59.604 negatief. Vergeleken met de begroting vertoont het resultaat een verslechtering met dit bedrag. In 2014 was de toevoeging aan bestemmingsfondsen hoger dan de onttrekking. Dit weerspiegelt het verwerven van een subsidie die vooral in 2015 zal worden besteed. Daardoor bedraagt het resultaat na vrijval en toevoeging aan bestemmingsfondsen € 100.027 negatief. De vermindering van de Continuïteitsreserve is minder dan dit bedrag, omdat de extra lasten in verband met verandering van de huisvesting zijn onttrokken aan de bestemmingsreserve Reorganisatie. In 2014 is opnieuw bezuinigd op kantoorkosten en de ingehuurde dienstverlening. De reguliere overheadkosten zijn daardoor afgenomen, zowel absoluut als relatief. Dit komt tot uiting in een iets verdere verlaging van het aandeel van de administratie- en beheerskosten.

Toekomst

De toekomst van de milieufederatie Noord-Holland is ongewis. In 2014 heeft de provincie Noord-Holland besloten in het kader van een volgende bezuinigingsronde de boekjaarsubsidie aan MNH te beëindigen per einde 2015. De milieufederatie poogt de collegevormende partijen te bewegen om alsnog middelen vrij te maken voor bevordering van milieu- en duurzaamheidsbeleid in 2016 en de jaren daarna. De uitkomst daarvan is op dit moment nog onduidelijk. Voor 2015 heeft MNH een redelijk niveau van baten weten te verwerven. Het bestuur van MNH houdt in overleg met leden, directie en staf, vinger aan de pols om op de actuele ontwikkeling te kunnen inspelen. Er zijn verschillende scenario's ontwikkeld om, afhankelijk van de voor 2016 en later middelen het werk voor de doelstellingen van de MNH zoveel mogelijk doorgang te doen vinden.

Voorzitter:
Marijke van Schendelen

directeur:
Jos van de Pol

Tot slot

Zoals u heeft kunnen lezen is de Milieufederatie Noord-Holland bij een breed scala aan onderwerpen betrokken en maken wij beleid op een groot aantal thema's of adviseren wij partijen over die thema's. Bovendien fungeren wij als vraagbaak voor burgers, bedrijven, overheden of maatschappelijke organisaties. In zijn totaliteit is dat veel, breed en divers.

Met een klein personeelsbestand van nog geen 6 fte, met 9 medewerkers in deeltijd werkzaam, zie ik dit als een prestatie van formaat.

Jos van de Pol,
Directeur

The screenshot shows the website of Milieufederatie Noord-Holland. The header includes the logo, the tagline 'Versneller van duurzaamheid', and a search bar. The navigation menu has links for Home, Nieuws, Agenda, MNH werkt, MNH vereniging (selected), Doe mee, Steun MNH, and Contact. A large banner image of a thistle is at the top, with a yellow 'Medewerkers' button on the right. On the left, a sidebar menu lists 'ANBI en CBF', 'Netwerken', 'Organisatie' (selected), 'Bestuur', and 'Medewerkers'. The main content area is titled 'Medewerkers' and lists nine employees in a 3x3 grid, each with a photo and name/role. Social media sharing icons for Facebook and Twitter are visible.

Medewerkers		
 Jos van de Pol Directeur	 Erna Krommendijk Senior projectleider	 Peter Grubben Projectleider
 Juriaan Jansen Projectleider	 Rolf van Arendonk Projectleider	 Lex de Savornin Lohman Juridisch adviseur
 Josien Geerdink Communicatie en webredactie	 Wim Combrink Medewerker middelen	 Linda van Hout Secretariaat

Activiteiten, kosten en inkomsten

Milieufederatie Noord-Holland

Om inzicht te geven in de ureninzet (en de kosten) per project is dit overzicht bijgevoegd. Er is gewerkt met afrondingen en niet alle beschikbare uren kunnen direct aan projecten worden toegerekend. Denk aan uren ondersteuning. Daardoor is het cijfermateriaal afwijkend van dat in de jaarrekening.

Tarief :

€ 100

Financiering

Thema/Projecten	Uren	Totaal (€)	PNH 270.000	NPL 110.000	Overig/ 12 MF	Acquisitie
Algemeen Totaal	5000	500.000	270.000	110.000	20.000	100.000
Ondersteunen Netwerk/helpdesk, cursussen	750	75.000	65.000			10.000
Nacht van de Nacht 2013 (12 MF)	110	11.000	6.000	5.000		
Werken aan schone lucht in Noord-Holland	250	25.000	25.000			
Vergunningverlening en handhaving	200	20.000		20.000		
Natuurmonumenten ondersteuning	100	10.000				10.000
Groene Academie	60	6.000				6.000
Duurzaamheid en innovatie	100	10.000		10.000		
Secretariaat TBO	300	30.000				30.000
Omgevingswet en secretariaat ruimte	200	20.000			20.000	
Natuurlijk LaagHolland	270	27.000	20.000	7.000		
Duurzaam NZKG	200	20.000	20.000			
Proef je Landschap	185	18.500	18.500			
Natuurlijke Kustversterking	180	18.000	18.000			
Markermeerkust	50	5.000	5.000			
Zoetwatervoorziening	300	30.000	30.000			
Burgers aan Zet	340	34.000				34.000
Servicepunt Energie Opgewekt	300	30.000	15.000	15.000		
Energie regio Noord-Holland	150	15.000	15.000			
Circulaire Economie	175	17.500	7.500	10.000		
Windenergie	30	3.000		3.000		
Stook je Rijk	100	10.000				10.000
Kleur uw gemeente Groen	50	5.000		5.000		
Lobby	100	10.000		10.000		
Communicatie						
Communicatie	250	25.000	25.000			
Website	250	25.000		25.000		

Verkorte Jaarrekening 2014

Vereniging Milieufederatie Noord-Holland
gevestigd te Zaandam

Verkorte jaarrekening 2014

VERKORTE JAARREKENING MILIEUFEDERATIE NOORD-HOLLAND

Balans per 31 december 2014

(na resultaatbestemming)

	31-12-2014	31-12-2013
	€	€
ACTIEF		
Vaste Activa	55.314	118.004
Vorderingen	131.534	169.714
Liquide middelen	80.920	40.126
	267.768	327.844
PASSIEF		
Reserves en fondsen		
Vrij besteedbare reserves en fondsen	147.635	247.662
Vastgelegde reserves en fondsen	64.910	24.487
	212.545	272.149
Voorzieningen	-	-
Kortlopende schulden	55.223	55.695
	267.768	327.844

Staat van Baten en Lasten over 2014

	Realisatie 2014	Realisatie 2013
	€	€
FONDSENWERVING		
Baten uit eigen fondsenwerving	3.205	2.553
Aandeel in acties van derden	132.313	139.655
Subsidies overheden en anderen	398.780	362.792
Overige baten en lasten	7.502	3.022
Totaal beschikbaar voor doelstelling	541.800	508.022
BESTEDINGEN		
Directe projectkosten	28.783	16.505
Uitvoeringskosten	554.621	551.771
Totaal besteed aan doelstellingen	583.404	568.276
Resultaat voor bijzondere baten en lasten	(41.604)	(60.254)
Bijzondere baten en lasten	(18.000)	
Resultaat na bijzondere baten en lasten	(59.604)	(60.254)

DE HOOGHE WAERDER ACCOUNTANTS
Ter identificatie d.d. 26 mei 2015

RESULTAATBESTEMMING

vervolg verkorte ja vervolg verkorte ja

Te verdelen resultaat	(59.604)	(60.254)
Mutatie continuïteitsreserve	(33.416)	(44.112)
Mutatie bestemmingsreserves	(66.611)	-
Mutatie egaliseringsreserve	-	(2.550)
Netto mutatie bestemmingsfondsen	40.423	(13.592)
Saldo	-	-

TOELICHTING OP DE LASTENVERDELING

De bestedingen aan de doelstelling per thema van de Jaarplannen 2014-2013

	Realisatie 2014 €	Realisatie 2013 €
THEMA		
Burgerparticipatie en Kennisfunctie	198.484	163.199
Strategische projecten	-	9.319
Leven in de duurzame stad	93.402	38.070
Water en land in Noord-Holland	158.364	179.978
Duurzame energie	76.032	95.269
Communicatie	57.123	82.440
Totaal besteed aan doelstellingen	583.404	568.274

DE HOOGHE WAERDER ACCOUNTANTS
Ter identificatie d.d. 26 mei 2015

Specificatie kosten fondsenwerving en kosten beheer en administratie

Toelichting op de onderscheiden posten van de Staat van Baten en Lasten met specificatie van administratie- en beheerskosten en kosten werving subsidies.

LASTEN	Doelstellingen										Administratie	
	Burgerparticipatie & Kennisfunctie	Thema Leven in de duurzame stad	Thema Water en Land in Noord-Holland	Thema Duurzame Energie	Communicatie	Kosten werving subsidies	beheerskosten	Realisatie 2014	Verenigingsbegroting 2014	Realisatie 2013		
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€		
Directe projectkosten	2.506	255	24.983	1.039	-	-	-	28.783	9.900	16.505		
	2.506	255	24.983	1.039	-	-	-	28.783	9.900	16.505		
<u>Uitvoeringskosten</u>												
Personeelskosten	115.079	54.696	78.321	44.036	33.542	18.015	47.584	391.273	379.000	396.759		
Reis- en verbijfskosten	4.288	2.038	2.938	1.641	1.250	671	1.773	14.578	13.000	13.624		
Huysvestingskosten	28.355	13.477	19.298	10.850	8.265	4.439	11.725	96.408	76.000	74.664		
Druk- en kopieerkosten	2.668	1.268	1.836	1.021	778	438	1.103	9.073	12.000	10.842		
Automatiseringskosten	965	459	657	369	281	151	399	3.282	11.200	13.271		
Documentatie en validering	782	372	532	299	228	122	323	2.659	3.000	3.029		
Kantoorkosten exd. drukwerk en automatiseringskosten							23.293	23.293	20.900	20.916		
Administratie- en accountantskosten							12.598	12.598	16.000	16.486		
Juridische kosten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	318		
Bestuurs- en overige kosten							1.457	1.457	2.000	1.862		
Totaal uitvoeringskosten	152.137	72.310	103.543	58.217	44.344	23.836	100.256	554.621	533.100	551.771		
Totaal lasten	154.643	72.565	128.526	59.256	44.344	23.836	100.256	583.404	543.000	568.276		
Verdeling lasten exd. Beheer- en administratiekosten	26,5%	12,4%	22,0%	10,2%	7,6%	4,1%	17,2%	100,0%				
Verdeling subsidiewervings- en B&A-kosten	43,841	20,837	29,838	16,776	12,779			124,071				
Totaal lasten per doelstelling	198,484	93,402	158,364	76,032	57,123			583,404				
Verdeling lasten incl. Beheer- en administratiekosten	34,0%	16,0%	27,1%	13,0%	9,8%			100,0%				

Toelichting: de Milieufederatie Noord-Holland heeft in 2014 geen lasten gehad voor subsidies en bijdragen, aankopen en verwervingen of uitgeleend werk. Lasten voor communicatie maken deel uit van de bestedingen voor de doelstelling Burgerparticipatie. Er zijn geen kosten geweest voor eigen fondsenwerving, gezamenlijke acties, acties van derden en beleggingen. Ter wille van de overzichtelijkheid zijn deze categorieën niet vermeld in het overzicht.

De bovenstaande cijfers zijn een samenvatting van het Rapport inzake jaarbericht 2014 en het Rapport inzake jaarbericht 2013, ook wel aangeduid als jaarrekening 2014 en 2013.

De jaarrekeningen van de Milieufederatie Noord-Holland zijn openbare stukken en door belangstellenden zonder kosten aan te vragen bij het bureau van de Milieufederatie Noord-Holland.

DE HOOGE WAERDER ACCOUNTANTS
Ter identificatie d.d. 26 mei 2015

Vereniging Milieufederatie Noord-Holland
T.a.v. de directie
Stationsstraat 38
1506 DH ZAANDAM

De Hooge Waerder
Registeraccountants

De Hooge Waerder Registeraccountants B.V.
Kennemerstraatweg 303a
Postbus 3013
1801 GA Alkmaar
Telefoon (072) 518 00 00
Telefax (072) 518 00 99
info@dehoogewaerder.nl
www.dehoogewaerder.nl
KvK 350 303840000

26 mei 2015
RA/82994/2014/controleverklaring verkorte jaarrekening/jb/lwe

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Opdracht

Wij hebben gecontroleerd of de in het hoofdstuk financiën van dit verslag opgenomen "verkorte jaarrekening Milieufederatie Noord-Holland" over het jaar 2014, bestaande uit balans per 31 december 2014, staat van baten en lasten over 2014 en toelichting op de lastenverdeling, op een juiste wijze is ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening 2013 van de vereniging Milieufederatie Noord-Holland. Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij die jaarrekening in onze controleverklaring van 6 mei 2015. Desbetreffende jaarrekening en deze verkorte jaarrekening daarvan, bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaring van 6 mei 2015.

De verkorte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van de in Nederland geldende van toepassing zijnde grondslagen voor de financiële verslaggeving voor fondsverwervende instellingen (RJ 650). Het kennisnemen van de verkorte jaarrekening kan derhalve niet in de plaats treden van het kennisnemen van de gecontroleerde jaarrekening van vereniging Milieufederatie Noord-Holland.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vereniging is verantwoordelijk voor het opstellen van een verkorte jaarrekening van de gecontroleerde jaarrekening in overeenstemming de algemeen geaccepteerde financiële grondslagen.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de verkorte jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands Recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810, "Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten".

Op al onze offertes en op alle met ons gesloten overeenkomsten zijn van toepassing onze algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de kamer van koophandel, zoals deze luiden volgens de meest recent neergelegde tekst. De Hooge Waerder Accountants-Belastingadviseurs-Juristen is de handelsnaam van De Hooge Waerder.

DE HOOGE WAERDER

ACCOUNTANTS - BELASTINGADVISEURS - JURISTEN

Oordeel

Naar ons oordeel is de verkorte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening 2014 van vereniging Milieufederatie Noord-Holland en in overeenstemming de algemeen geaccepteerde financiële grondslagen.

De HooGE Waerder Registeraccountants

was getekend

A.J.M. Leers-Wesseling
Accountant-Administratieconsulent

Jaarplan 2015

Milieufederatie Noord-Holland

Provinciale Subsidieaanvraag

Colofon

Uitgave: Milieufederatie Noord-Holland

Stationsstraat 38

1506 DH Zaandam

tel 075 6351598

fax 075 6704636

e-mail mnh@mnh.nl

website www.mnh.nl

Datum: 27 oktober 2014

Het werk van de Milieufederatie Noord-Holland wordt mede mogelijk gemaakt door de deelnemers van de Nationale Postcode Loterij en Provincie Noord-Holland

Inhoudsopgave

MNH: voor duurzame netwerken	4
Inleiding	4
Achtergrond	5
Werkwijze	5
Relatie met het provinciaal beleid	6
Verantwoording en rollen	6
Samen met de burger Kennis om te delen	7
Het netwerkloket, helpdesk voor de Noord-Hollander	7
Nacht van de Nacht en de Sterren dichterbij	8
Ruimtelijke Ordening en Milieu	10
Gezonde lucht	10
Omgevingswet: integratie van Ruimte en Milieu	11
Mobiliteit en transport	13
Op land en door de lucht	13
Wegen Infrastructuur	13
Schiphol	14
Vitaal platteland en landbouw Er valt veel te ontginnen	15
Proef je Landschap	15
Op zoek naar de duurzame boer	15
Goede burens	15
Veenweiden Ecosysteem in transitie	17
Laag Holland	17
Weidevogels	17
PAS	18
Recreatie, variatie en de rol van het water	19
Identiteit kustplaatsen: variatie langs het strand	19
Aantrekkelijke Markermeerkust	20
Onmisbaar Water	21
De circulaire economie Gevoed door duurzame Energie	23
De Circulaire Economie in Noord-Holland	23
Hier Opgewekt	24
Communicatie	26
Overzicht uren en geld	27

MNH: voor duurzame netwerken

Inleiding

De Milieufederatie Noord-Holland is de netwerkspecialist op het gebied van duurzaamheid. Al 45 jaar werken we samen met andere partijen in de provincie aan concrete duurzame oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. In de loop der jaren zijn we ons steeds meer gaan realiseren dat de inwoners op meerdere manieren gebruiker zijn van de ruimte in Noord-Holland. Bewoners van een gebied zijn immers ook recreant, of natuurliefhebber en verdienen hun geld door werkzaamheden te verrichten in bedrijven, maatschappelijke organisaties of overheden. Al die individuen, huishoudens en organisaties hebben hun activiteiten, processen, producten en diensten. En dat alles kan druk geven op de duurzaamheid en de leefbaarheid van de provincie.

MNH zoekt naar de optimale balans tussen die verschillende, soms concurrerende aspecten van het samenleven in onze provincie. Dat betekent dat we moeten opereren als spin in het web van de duurzame samenleving. We doen dat in een jaar waarin het er financieel om gaat spannen. De subsidie van de provincie stopt per 1 januari 2016. Nog onzeker is of we op een andere wijze geld van de provincie zullen verwerven. Bijvoorbeeld door meer in opdracht te werken en door projecten te initiëren en uit te voeren. Vooralsnog gaan we in dit plan voort op de ingeslagen weg en laten we zien dat ons werk in belangrijke mate bijdraagt aan de uitvoering van provinciaal beleid. En daarmee aan de uitvoering van de zogenoemde kerntaken.

Jos van de Pol 26 oktober 2014

Achtergrond

Burgers in Nederland (en dus ook in Noord-Holland) maken zich zorgen over de toekomstmogelijkheden van henzelf en hun nakomelingen, over hun veiligheid en gezondheid, en over aard en vorm van het veranderende cultuurlandschap vooral daar waar zij wonen, werken en recreëren.

De grote milieuproblemen uit de laatste decennia van de vorige eeuw met smog, afvalbergen, dood en schuimend water zijn in ons land min of meer beheersbaar gemaakt, maar andere problemen vragen een nieuwe aanpak. Onze ruimte is schaars en moet gedeeld worden door groeiende behoeften: behoeften aan ruimte voor wonen, werken, recreëren, natuur, vervoer, voedsel verbouw en energieopwekking. De vraag is dan: hoe organiseren we een kwalitatief hoogwaardige inrichting van de ruimte? Daarbij vragen nieuwe ontwikkelingen onze aandacht.

De economische crisis leidt bij overheden, bedrijven (vooral MKB bedrijven) en burgers tot minder aandacht en geld voor milieu, natuur en landschap. De prioriteit ligt bij het stimuleren van een economische groei. Aan de bedreigingen zoals klimaatverandering, voedselvervuiling, grondstoffen tekorten en verlies aan biodiversiteit wordt momenteel veel minder aandacht besteed.

De overheid trekt zich steeds verder terug en vraagt aan het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en burgers om de maatschappelijke problemen op te lossen. De samenleving wordt steeds minder van bovenaf gestuurd. Duurzame ontwikkeling wordt steeds meer vorm gegeven door marktpartijen en maatschappelijke organisaties en minder door de overheid.

Anderzijds zie je een van “onderop” beweging van ondernemende en gemotiveerde burgers en kleinere bedrijven op gang komen die zelf het initiatief nemen en niet meer afhankelijk willen zijn van overheden en grote bedrijven en zelf hun energie gaan opwekken, eigen voedsel gaan verbouwen en zelf het openbaar groen gaan beheren. Ook in andere sectoren zoals in de zorg zien we vergelijkbare bewegingen van onderen op ontstaan.

Bovenstaande vraagt om eigentijdse oplossingen en een krachtige aanpak. De Milieufederatie Noord-Holland werkt al 45 jaar aan een doordacht en consequent beleid op het gebied van natuur, landschap en milieu, dat bijdraagt aan herstel en ontwikkeling van de leefomgeving.

Werkwijze

Doordat overheden op verschillende terreinen terugtreden, ontstaat er meer ruimte voor particulier initiatief met nieuwe kansen. Omdat de belangen van ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en natuur en milieu vaak zwak georganiseerd zijn, hebben provincie en (boven)lokaal opererende overheden behoefte aan een maatschappelijke partij die standpunten op regionaal niveau verwoordt. Voor het welslagen van het beleid en het vergroten van het draagvlak voor natuur, milieu en landschap is het belangrijk dat bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties betrokken worden en er een uitwisseling van opinies kan plaatsvinden. MNH organiseert en stimuleert deze maatschappelijke dynamiek.

Daarom bouwen we aan vernieuwende coalities. Een goede aanpak kan alleen gevonden worden als de juiste coalitie van personen, organisaties, bedrijven, bestuurders er aan werkt. Deze coalities komen niet vanzelfsprekend tot stand. Bijvoorbeeld omdat partijen argwanend tegenover elkaar staan, belangentegenstellingen de boventoon laten voeren of standpunten innemen die onwrikbaar vast blijven liggen. Door onze onafhankelijke opstelling door de jaren heen, hebben wij het vertrouwen van alle partijen als het gaat om het verduurzamen van de leefomgeving. Door ons bindend vermogen en onze integrale benadering van vraagstukken kunnen wij dat. Daarbij telt ook onze regio-specifieke kennis (van standpunten, relevante spelers en inhoud) en ons “geheugen”. Wij zijn al sinds 1969 betrokken en kennen de geschiedenis van dossiers, de afwegingen en de afspraken.

MNH is onderdeel van de landelijke samenwerking van de Provinciale Natuur en Milieufederaties. Wij stemmen met de andere 11 provinciale federaties thema's af die doorwerken op provinciaal niveau en op landelijk niveau aan diverse onderhandelingsstafels. De expertise uit deze samenwerking en het federatieve karakter van de Natuur en Milieufederaties helpt ons om kennis en ervaring te borgen en te delen. Zo versterken we ons werk en onze inzet in de provincie Noord-Holland.

Relatie met het provinciaal beleid

Als onafhankelijke organisatie leveren wij al sinds jaar en dag een bijdrage aan de uitvoering van het provinciaal beleid op het terrein van natuur, milieu en landschap. Wij informeren over de gevolgen van beslissingen en laten alternatieven zien.

Onze subsidieaanvraag is mede gebaseerd op de provinciale beleidsprogramma's zoals het vigerende Milieubeleidsplan, het Waterplan 2010-2015, Structuurvisie 2040 het Koersdocument Duurzame Energie 2012-2015 en Agenda Groen. De provinciale subsidie stelt ons in staat om uitvoering te geven aan onze voornemens zoals die zijn verwoord in dit jaarplan 2015. De Milieufederatie Noord-Holland wordt voor meerdere beleidstrajecten door de provincie Noord-Holland geconsulteerd (ambtelijk maar ook politiek-bestuurlijk). Bovendien leveren we met ons werk een onmisbare bijdrage aan de uitvoering van de kerntaken van de provincie!

Verantwoording en rollen

De Provincie is niet onze enige bron van inkomsten. Een belangrijk deel van de middelen wordt door de Postcode Loterij verschaft en daarnaast zijn er de inkomsten die van leden en donateurs binnen komen. Bovendien moet een groeiend aandeel van onze inkomsten geworven worden door het geven van advies en het uitvoeren van projecten samen met of in opdracht van derden. In ons werk kunnen we daarmee verschillende rollen onderscheiden. Allereerst die die van ondersteuner en vraagbaak. Bovendien fungeren we al jaren als waakhond bij het monitoren van beleid en de uitvoering daarvan. We volgen en ondersteunen het provinciaal beleid en dragen bij aan de ontwikkeling van het evenwichtige en gezonde leefmilieu in onze provincie.

Tot slot zijn we als netwerkorganisatie actief in advisering en projectontwikkeling.

Samen met de burger

Kennis om te delen

Het netwerkloket, helpdesk voor de Noord-Hollander

MNH is de overkoepelende netwerkorganisatie voor lokale groepen en betrokken burgers op het gebied van de leefomgeving en duurzaamheid in Noord-Holland. Enerzijds profiteert MNH zelf van dit netwerk doordat al deze aangesloten groepen en burgers onze oren en ogen zijn: zij attenderen ons op ontwikkelingen op lokaal niveau, zijn in sommige gevallen zeer deskundig op specifieke onderwerpen en hebben gebiedskennis. En ze houden ons ook scherp met feedback. Anderzijds bieden wij de leden van ons netwerk ondersteuning zodat zij hun rol op lokaal niveau zo optimaal mogelijk kunnen vervullen. Lokale groepen kunnen bij ons aankloppen voor vragen of advies en wij verzorgen met enige regelmaat cursussen en trainingen bijvoorbeeld op juridisch gebied.

Nieuwe binding. De betrokken burger van gisteren niet dezelfde is als de milieubewuste bewoner en consument van morgen. MNH zoekt de uitdaging om de nieuwe burger te binden en burgerparticipatie te ondersteunen. Ook deze nieuwe burger moet zijn weg vinden naar onze advisering en ondersteuning.

Bedrijven. Steeds meer ondernemers brengen duurzame producten aan de man. Toch is de groei van onze economie niet vanzelfsprekend een groene groei. MNH beschouwt het als haar taak alert te blijven op bedrijven die moeite hebben de regels te volgen. Door enerzijds zichtbaar te maken welke bedrijven dat zijn en anderzijds de helpende hand te bieden om productieprocessen en producten te verbeteren willen we het bedrijfsleven van Noord-Holland verduurzamen.

Overheden. De rol van de overheid is in de energieke samenleving veranderd van de koersbepalende factor naar de maatschappelijke aanjager. Wij helpen overheden hun rol opnieuw te formuleren en te pakken. Wij helpen het stuur soms los te laten en aan de burger te geven. Ook die overheid geven wij gevraagd en ongevraagd advies.

Natuur- en terreinbeheerders. Al enige jaren voort verzorgt MNH het secretariaat van de gezamenlijke natuur- en terrein beherende organisaties. In 2013 is die samenwerking uitgebreid met de recreatie(schappen). MNH draagt bij aan integraliteit van de agenda en draagt zorg voor de belangen van het landelijk gebied buiten de natuurgebieden. Op een aantal dossiers draagt MNH zorg voor voldoende afstemming tussen organisaties.

Halverwege 2013 is het secretariaat NBO verbonden met dat van de terreinbeheerders (TBO) waardoor een nog breder verband van natuur-en landschapsorganisaties is ontstaan. MNH ondersteunt deze collega's, adviseert en bouwt mee aan een sterke positie in Noord-Holland.

Activiteiten	Resultaten
De werkorganisatie van MNH beantwoordt inhoudelijke, juridische en procedurele vragen van aangesloten organisaties, overheden maar ook van overige burgers/organisaties en bedrijven die actief zijn op het werkterrein van MNH. Afhankelijk van de vraag zal de vorm waarin antwoord, advies of ondersteuning gegoten verschillen. MNH ontwikkelt werkmethodiek om nog beter de vele aanvragen van gemeenten voor het beoordelen van lokale ruimtelijke plannen af te kunnen handelen.	Vragen van de lid-organisaties, overige lokale organisaties, overheden en bedrijven actief op het terrein van natuur, organisaties die zich inzetten voor een mooi en duurzaam Noord-Holland, aangaande inhoudelijke, procedurele en juridische zaken zijn effectief (kwalitatief en tijdig) beantwoord. Vragen van gemeenten zijn afgehandeld. Afstemming/samenwerking heeft plaatsgevonden met de leden. MNH heeft lokale ruimtelijke plannen beoordeeld daar waar deze raken aan provinciale en/of regionale belangen op het gebied van natuur, milieu en landschap. Uren: 450

Omdat veel vragen van onze Lid-organisaties de onderwerpen Natuur&Landschap betreffen werkt MNH nauw en intensief samen met partners van het Natuurbeheerdersoverleg Noord-Holland. Vragen van onze lid-organisaties worden geagendeerd en kennis wordt benut t.b.v. ondersteuning van lid-organisaties	Vraagstukken rondom Natuur en Landschap zijn in goede afstemming met partners NBO van een antwoord voorzien. Vraagstukken die lid-organisaties aandragen worden in overleg met het NBO geagendeerd. Daar waar opportuun is gezamenlijk opgetreden. Uren 150
De nieuwe ontwikkelingen in wet- en regelgeving worden nauw gevolgd, zoals in de Omgevingswet. Er worden cursussen aangeboden en er wordt informatie verspreid via diverse media. Waar mogelijk werkt MNH samen met haar NBO-partners in de Groene Academie.	Kennis wordt verspreid onder belangstellende burgers, belangen groepen, bedrijven en overheden. Dit gebeurt d.m.v. minimaal 3 cursussen o.a. op het gebied van de Omgevingswet. De bewustwording van een duurzaam en gezond Noord-Holland wordt meetbaar groter. Uren 50

Tijdsinvestering 650 uur.

Nacht van de Nacht en de Sterren dichterbij

Nederland is een van de meest verlichte landen ter wereld. Echte duisternis is bijna niet meer te vinden. Hierdoor wordt het zien van een prachtige sterrenhemel steeds zeldzamer en raakt het ritme van (nacht-)dieren en mensen verstoord. Met de organisatie van de Nacht van de Nacht willen de Natuur en Milieufederaties duisternis in Nederland terugkrijgen en onnodige lichthinder en energieverstopping tegengaan. We streven naar het terugdringen van lichtvervuiling en lichthinder in bestaande stedelijke agglomeraties en het buitengebied, gekoppeld aan het vergroten van het bewustzijn bij het grote publiek van de schoonheid van de nacht en de sterrenhemel.

In 2014 waren er op 25 oktober landelijk ruim 30.000 bezoekers bij de meer dan 300, meestal door lokale groepen georganiseerde, activiteiten. In Noord-Holland steeg het bezoekers aantal naar 4000 bij de 40 activiteiten. Opvallende *Lichtuit*-acties van Tata Steel in Velsen, De Zuidas in Amsterdam en de gemeenten Heerhugowaard en Waterland. Tijdens de nacht is het online platform *Sterren dichterbij* gelanceerd. Op deze website kunnen gemeenten, bedrijven en particulieren terecht voor meer informatie en hulp bij het aanpakken van lichthinder onder andere door het toepassen van de, in 2013 ontwikkelde, methode *Sterren dichterbij*.

Activiteiten	Resultaten
Aansluitend bij het beleid zoals dat in het Milieubeleidsplan is geformuleerd, zal MNH weer meer bewoners, gemeenten en bedrijven voor dit evenement interesseren. Ook dit jaar wordt een programma georganiseerd voor de gedeputeerde	We organiseren twee inspiratiebijeenkomsten voor deelnemende gemeenten en organisaties en nodigen daarbij ook nieuwe kandidaten uit. Bezoek wordt voorbereid en begeleid. Uren 40
In 2014 is het online platform <i>Sterrendichterbij</i> ontwikkeld. Om dit platform verder uit te werken en actueel te houden en te onderhouden zijn uren nodig	De website Sterren dichterbij is sinds de Nacht van de Nacht 2014 in de lucht. Hier zijn o.a. kaarten met meldingen van lichthinder (lichtkaart) en opgeloste lichthinder (sterrenkaart) te vinden. Informatie en hulp bij het toepassen van de methode wordt door ons aangeboden. De site wordt verder uit up to date gehouden. Uren 50

Tijdsinvestering 90 uur

Ruimtelijke Ordening en Milieu

Gezonde lucht

In Noord-Holland is de lucht op veel plekken ook nog steeds ongezond. Dat komt vooral door de verhoogde gehalten aan stikstofdioxiden, fijn stof en roet in de lucht. Dat is vooral in het Noordzeekanaalgebied en vooral in/om Amsterdam en in de IJmond het geval. De EU-normen voor stikstofdioxiden waaraan voldaan moet worden in 2015, worden hoogstwaarschijnlijk in de regio Amsterdam niet gehaald. In de IJmond is vooral het fijn stof een probleem, daar zit Nederland net onder de EU-norm, terwijl er in deze regio economische groei is te verwachten. Daarbij moeten we ook nog bedenken dat de EU normen geen gezondheidskundige normen, maar veelal politiek haalbare normen zijn. Voor een gezonde luchtkwaliteit zouden we ons moeten richten op de WHO-normen. En die zijn beduidend strenger!

Aandacht voor het verbeteren van de luchtkwaliteit en daarmee bijdragen aan minder gezondheidsschade is dan ook nog steeds van essentieel belang. Behalve de problematiek met fijn stof, roet en stikstofdioxiden zijn er ook op sommige plaatsen andere problemen met de luchtkwaliteit. Stank veroorzaakt op sommige plaatsen overlast. en rondom landbouwpercelen kunnen bestrijdingsmiddelen een probleem vormen.

Met onze activiteiten willen we ervoor zorgen dat provincie, gemeenten en burgers zich blijvend inzetten voor het bereiken van een goede en gezonde luchtkwaliteit in onze provincie.

Activiteiten	Resultaten
Inbreng leveren aan de Milieudialoog IJmond en mogelijk andere n.a.v. Milieubeleidsplan op te zetten milieudialogen (zoals Westpoort, de Noordkop): meedenken over mogelijk te nemen (lucht)maatregelen en betrekken stakeholders/burgers hierbij.	Inbreng en ideeën voor de Milieudialogen is geleverd. Dat is gebeurd na afstemming met burgers en andere stakeholders. Uren 70
Samen met achterban/bewoners twee concrete luchtkwaliteitsproblemen aanpakken.	Twee concrete luchtkwaliteitsproblemen zijn aangepakt en zijn of worden opgelost. Uren 40
Roetreductiebeleid: meedenken met het door de provincie op te stellen onderzoek naar de meerwaarde van een dergelijk beleid en hoe je de gezondheidswinst van een dergelijk beleid inzichtelijk maakt voor bestuurders en bewoners.	Inbreng is geleverd aan het onderzoek en ideeën zijn op schrift gesteld. Dat levert een aanpak om beleid inzichtelijk te maken voor bestuurders en bewoners. Uren 30
Communicatie luchtkwaliteit: er komen in 2015 meerdere nieuwe en verbeterde websites/apps over luchtkwaliteit uit (Project JOAQUIN, nieuwe app). We willen onze achterban hiervan op de hoogte brengen.	Bijeenkomst(en) georganiseerd voor achterban/netwerk over nieuwe communicatie middelen en handvatten geven voor vervolgacties. Uren 50
Aandacht vragen voor schone scheepvaart	Notitie schone scheepvaart opgesteld en hiervoor aandacht gevraagd. Uren 30

Inventariseren en kritisch volgens van de luchtkwaliteit in de regio Amsterdam, de IJmond en regio Schiphol. Contact met onze achterban over luchtproblematiek.	Er wordt per kwartaal een rapportage opgeleverd. Over ontwikkeling luchtkwaliteit wordt regelmatig gecommuniceerd. Uren 20
---	--

Tijdsinvestering 240 uur

Omgevingswet: integratie van Ruimte en Milieu

In 2018 wordt de nieuwe Omgevingswet van kracht. De Omgevingswet beoogt de integratie van een groot aantal planvormen, wetten en regels en er worden nieuwe instrumenten ontwikkeld die passen bij een meer regionale, gebiedsgerichte en bovenal integrale aanpak (Omgevingsplan, Omgevingsvisie e.d.). Deze integrale manier van werken met aandacht voor ruimtelijke en milieukwaliteit en burgerparticipatie past uitstekend bij de wijze waarop de Milieufederatie Noord-Holland al sinds de oprichting werkt. Voor ons is het van belang dat ruimtelijke en milieuraandvoorwaarden en –kwaliteitseisen worden meegenomen in de uiteindelijke te realiseren plannen en dat omwonenden/burgers via het burgerparticipatietraject worden gehoord.

Wij richten onze aanpak op twee deelgebieden in aanloop naar de implementatie die op zijn vroegst in 2016 zal plaats vinden.

Bouwproject/Omgevingsvisie

Wij willen samen met de weg- en waterbouwsector, de bouwsector en Bouwend Nederland een project opstarten in de geest van de Omgevingswet en het programma Eenvoudig Beter van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Wij bereiden in gezamenlijkheid een infrastructureel of een bouwproject voor waarvan de nut- en noodzaak is aangetoond en waarin de meerwaarde voor natuur, milieu en landschap duidelijk is aangegeven. Burgers worden betrokken in de voorbereiding en helpen mee aan de kwaliteit van het plan en zorgen daarmee voor draagvlak. Deze samenwerking kan ook op hoofdlijnen input leveren voor de omgevingsvisie in een gemeente. Om zo'n stap mogelijk te maken, zal er eerst een samenwerkingskader of intentieverklaring moeten worden opgesteld waarin ingegaan wordt op gezamenlijke doelen, rol- en taakverdeling en verantwoordelijkheden. Ook additionele financiering wordt bij deze aanpak meegenomen.

Energielandschap

Wij maken een ruimtelijk afwegingskader voor toepassingen van duurzame energie in het landelijk en stedelijk gebied (voorbeeld: ladder van de zon). Dit ruimtelijke kader wordt als ingang en toetsingskader gebruikt voor het maken van een ruimtelijke kaart duurzame energie voor een gemeente in Noord-Holland. De kaart wordt ontwikkeld op basis van het ruimtelijke afwegingskader en in samenwerking met bewoners, stakeholders en bestuurders. Uiteindelijk is het de bedoeling het kaartbeeld te laten fungeren als input voor een op te stellen omgevingsvisie van de gemeente. Wij letten er ook op dat het kader en de uitwerking in een gemeente juridisch handhaafbaar is.

Activiteiten	Resultaten
We starten een bouwproject / omgevingsvisie. Met als resultaat een samenwerkingskader / intentieverklaring. De uitvoering vindt plaats door eigen financiering met cofinanciering van andere partijen.	Het bereiken van het samenwerkingskader wordt vastgelegd in een intentieverklaring. Uren 40 De uitvoering wordt bereikt door cofinanciering
Het energielandschap in Noord-Holland moet beter in beeld komen. We maken een ruimtelijk afwegingskader voor ruimtelijke toepassingen van duurzame energie. Dit vertalen we naar een gemeentelijk ruimtelijk kaartbeeld dat tegelijkertijd als input kan dienen voor een Omgevingsvisie.	Ruimtelijk afwegingskader Uren 60 Het ruimtelijk kaartbeeld als input voor de Omgevingsvisie komt tot stand met cofinanciering.

Tijdsinvestering 100 uur

Mobiliteit en transport

Op land en door de lucht

In onze steeds drukker provincie vindt Gedeputeerde Staten een goede bereikbaarheid belangrijker dan ooit. Bereikbaarheid wordt gezien als een essentiële voorwaarde voor een goede economische en sociale ontwikkeling. Het verbeteren van de (provinciale) infrastructuur, zodat de bereikbaarheid in de provincie toeneemt – te realiseren al dan niet samen met het Rijk, gemeenten en bedrijfsleven – is een kerntaak van de provincie. Uitgangspunt daarbij is en blijft de vrijheid van keuze voor de burger om gebruik te maken van het vervoermiddel dat hem of haar het beste past. Daarom stimuleert de Provincie zowel de mogelijkheden die auto, openbaar vervoer of fiets te bieden hebben als het gebruik van duurzame vervoersmiddelen.

Wegen Infrastructuur

Aan de verbetering van de infrastructuur wordt niet alleen door de Provincie gewerkt. Ook Rijkswaterstaat is met de verbetering van het traject A9 en de aanpassing van de A7/A8 intensief van de partij in Noord-Holland. Omdat we keuzes moeten maken, willen wij onze aandacht vooral richten op de provinciale verbeterings- en uitbreidingsplannen. Voor de verbinding tussen de A9 en de A8 worden die plannen momenteel ontwikkeld. Ook bij de participatie in het (voorlopig) voorkeursalternatief over de verbinding N206-A4 (Duinpolderweg) dat aan PS is voorgelegd, willen wij onze rol spelen.

Wij zullen daar in 2015 ondersteuning bieden.

Activiteiten	Resultaten
Vorbereiden vergaderingen en deelname aan de bijeenkomsten m.b.t de verbinding A8/A9 en de Duinpolderweg. Overleg met achterban en milieuorganisaties	Input van de burgers en belangengroepen is mee gewogen in de aanpak en de route. Waardoor het project de gewenste voortgang krijgt. Communicatie naar onze achterban en de andere milieuorganisaties zodat er spreiding van kennis plaats heeft gevonden. Hierdoor ontstaat beter begrip voor te nemen maatregelen en stappen. Uren 80

Schiphol

Schiphol drukt nog steeds een grote stempel op het huidige leefklimaat in Noord-Holland. Niet alleen ervaren veel bewoners van Noord-Holland overlast van het vliegverkeer, maar ook het verkeer op de weg van en naar Schiphol belast het milieu. Het directe en indirect ruimtebeslag (o.a. het beperkingengebied) van Schiphol is enorm (ruim 400 km²). Anderzijds vormt Schiphol een belangrijk economisch kerngebied binnen de metropoolregio Amsterdam.

Over hoe het nu verder moet met de ontwikkeling van Schiphol in relatie tot haar omgeving zijn de komende jaren belangrijke besluiten te verwachten. Vanaf 1 januari 2015 is de Omgevingsraad Schiphol het podium waar alle vraagstukken, belangen en partijen rond de ontwikkeling van Schiphol en omgeving bij elkaar komen. Betrokken partijen zijn overheden, de luchtvaartsector, bewoners en branche organisaties. Ook de Milieufederatie Noord-Holland gaat participeren in de Omgevingsraad.

Activiteiten	Resultaten
Vorbereiden vergaderingen en deelname aan de bijeenkomsten. Overleg met achterban en milieuoorganisaties	Communicatie naar onze achterban en de andere milieuoorganisaties zodat er spreiding van kennis plaats heeft gevonden. Hierdoor ontstaat beter begrip voor te nemen maatregelen en stappen.
Participeren in de Omgevingsraad Schiphol.	De milieuaspecten worden meetbaar meegenomen in de processen die spelen. We publiceren en verspreiden perkwartaal een Schipholbulletin. Uren 120

Tijdsinvestering 200 uur

Vitaal platteland en landbouw

Er valt veel te ontginnen

De landbouw staat de laatste tijd op verschillende manieren in de belangstelling. De boycot van Rusland en de reactie daarop leidt tot de actie: koop Hollandse waar! Onderliggend daarbij is ook de vraag of de productie of een grotere productie voor de lokale markt beter is voor onze boeren, ons landschap, het milieu en het dierenwelzijn.

Proef je Landschap

MNH is de afgelopen tijd samen met een aantal pioniers bezig geweest met het opzetten van een regionale voedselstrategie met kortere ketens. Onze focus ligt op dit moment bij het vergroten van de vraag bij de burgers. Dat willen wij gestalte geven door een promotiecampagne op poten te zetten en door een ondersteuningsstructuur te realiseren. Daarnaast is het van belang de productie-kant goed te organiseren (bijv. Door boeren coöperaties te laten vormen). De vraag kan meer volume krijgen door cateraars en grote instellingen (overheidskantines, zorginstellingen) meer lokale producten af te laten nemen

Op zoek naar de duurzame boer

MNH wil een maatschappelijke discussie starten over de benodigde verduurzaming van de landbouw en deze verduurzaming versnellen. Daarbij richten wij ons natuurlijk op de landbouw in Noord-Holland. In 2015 maken we een aanvang met onze maatschappelijke strategie. Allereerst bepalen we de koers en inhoud van de strategie, onder de noemer: “op zoek naar de duurzame boer”. We verzamelen informatie en zetten een pool van deskundigen op van wier kennis en advies wij gebruik kunnen maken. We delen feiten met publiek, politiek en media. Met behulp van een Groene Peiler enquête agenderen we het thema bij een breder publiek en vragen we de deelnemers om hun mening. En we gaan op zoek naar boeren die concreet met één of meerdere van de verduurzamingsopgaven aan de slag zijn gegaan. We belichten successen van koplopers in de sector, en werken met hen aan versnelling en verbreding. Daarbij betrekken we de inwoners van de provincie en lokale natuur/ en milieuorganisaties. Bij de uitvoering van de strategie zoeken we ook een mediapartner om de zoektocht zoveel mogelijk bekend te maken. (gedacht wordt aan RTV NH of het NHD).

Goede burens

Volgens de gezamenlijke landbouworganisaties is er behoefte aan onafhankelijke informatie voor boeren en tuinders over mogelijkheden om risico's voor de omgeving te beperken. Omwonenden willen informatie over nut, noodzaak en risico's van gewasbescherming. Het *Good Neighbour* initiatief in het Verenigd Koninkrijk wordt hierbij gezien als een goed voorbeeld van de omgang in de relatie boer en burger.

Gelet op bovenstaande ontwikkelingen, en gezien het belang van landbouw voor de (regionale) economie, natuur en milieu, willen wij in 2015 een meer omvattend programma op landbouw zetten, bestaande uit de volgende activiteiten.

Activiteiten	Resultaten
Wij gaan door met het concreet op poten zetten van korte ketens voor een regionale voedselstrategie. Hierbij werken we samen met een aantal partijen, waaronder Platform Eetbaar Amsterdam, Amped, FoodCoop NL, LTO, Boer tot Bord, Amsterdam Economic Board.	Een campagne wordt ontwikkeld en gelanceerd. Wij starten met het organiseren van de vraag in Amsterdam; op twee plekken willen wij afhaalpunten organiseren. Van daaruit denken wij aan opschaling: naar meer afhaalpunten in Amsterdam, naar andere steden en naar zakelijke klanten als zorginstellingen of kantines Uren 150
We ontwikkelen samen met andere partijen beleid op het thema voedsel en op de vraag: Wat is de rol van de Provincie op het thema voedsel en wat is de toekomst van boeren in het Metropolitane Landschap. Welke bestuurlijke dilemma's levert een voedselstrategie op voor PNH?	Er wordt een workshop met deskundigen en beleidsmakers georganiseerd waarin antwoord op de vragen wordt geformuleerd. Hiervan wordt een rapportage gemaakt en verspreid. Uren 50
MNH start een maatschappelijke discussie over de benodigde verduurzaming van de landbouw. Daarbij gaan we op zoek naar de duurzame boer. De mening van de Noord-Hollander wordt gepeild om te achterhalen in welke mate de milieuproblematiek van de landbouw bij het Noord-Hollandse publiek leeft en hoe er wordt gedacht over mogelijkheden voor de verduurzaming van de landbouw. We belichten successen van koplopers in de sector, en werken met hen aan versnelling en verbreding. Daarbij betrekken we de inwoners van de provincie en lokale natuur/ en milieuorganisaties. We proberen begrip voor elkaars standpunten te vinden.	We verzamelen informatie en zetten een pool van enkele deskundigen op van wier kennis en advies wij gebruik kunnen maken. We delen feiten met publiek, politiek en media. We zetten een enquête uit en maken een rapport van de bevindingen daaruit. Via website en media worden resultaten breed gedeeld. Daarbij betrekken we de inwoners van de provincie en lokale natuur/ en milieuorganisaties. Bij de uitvoering van de strategie zoeken we ook een mediapartner om de zoektocht zoveel mogelijk bekend te maken, zoals RTV NH of het NHD. Doel is de dialoog op gang te brengen en te houden. Uren 100
De landbouwers willen graag een goede communicatie tussen agrarische ondernemers en omwonenden bevorderen. Er is op enkele plaatsen al goed voorlichtingsmateriaal ontwikkeld dat een goed contact met omwonenden moet bevorderen. De landbouworganisaties geven aan graag de gedachten-uitwisseling willen bevorderen.	Met LTO verkennen of we in het kader van hun programma 'Goede Buur' tot afspraken met de sector kunnen komen gericht op maatregelen om de belasting van omwonenden door bestrijdingsmiddelen terug te dringen. Ook hier willen we bijdragen aan de dialoog. Resultaat is een procesontwerp in 2015. Uren 30

Tijdsinvestering 330 uur

Veenweiden

Ecosysteem in transitie

Voor MNH hangen de ruimtelijke ontwikkelingen in het landelijke en stedelijke gebied sterk met elkaar samen. De kwaliteit van de leefomgeving en de duurzame inrichting is daarbij van groot belang. Om de soortenrijkdom te vergroten is een sterke groene netwerkstructuur nodig en moet de achteruitgang van de biodiversiteit worden tegengegaan. De realisatie van de Ecologische Hoofd Structuur (EHS) is hierbij een vereiste. Daarnaast moeten eisen gesteld worden aan de kwaliteit van alle groene gebieden, zoals het agrarische gebied, en het beheer in combinatie met het verbinden van natuurgebieden.

Laag Holland

Eén van de gebieden binnen het metropolitane landschap is Laag Holland. MNH zet zich al jaren in voor het (op voldoende plaatsen) behoud van het veen en de bijbehorende natuurwaarden. Ook betrekken we de inwoners van dit gebied bij de noodzakelijke discussie over de verandering die het landschap gegarandeerd zal ondergaan. Wij participeren in de gebiedscommissie Laag Holland en we werken ook samen met onze partners in het Natuurbeheerdersoverleg Noord-Holland (het NBO).

Weidevogels

Op dit moment worden de collectieven gevormd.. Collectieven zijn samenwerkingsverbanden van boeren die zich o.a. richten op beheer. Deze collectieven worden gezien als absolute basisvereiste om met het nieuwe stelsel Agrarisch Natuurbeheer 2015 een aanvang te kunnen maken. De Provincie heeft in haar uiteenzettingen over het weidevogelbeleid en specifiek over de beoordeling 'straks' van de gebiedsoffertes, te kennen gegeven dat het voor haar belangrijk is dat natuurorganisaties en vrijwilligers bij het beleid van de collectieven worden betrokken. De provincie als bevoegd gezag heeft de regie in dit proces en ziet graag dat gebiedspartijen de handen ineen slaan om samen met de provincie het natuurbeheer in brede zin tot een succes te maken. Bij de uitvoering van het weidevogelbeleid zijn veel vrijwilligers betrokken. Zij hebben veel deskundigheid en gebied-specifieke kennis die ingezet kan worden bij nestbescherming, landschapsbeheer, monitoring en kennisuitwisseling. De collectieven richten zich nu sterk op de professionaliseringslag die van hen wordt verlangd in het nieuwe stelsel. Het is daarbij de grote vraag hoe de vrijwilligers bij de uitvoering van het beleid worden betrokken.

Milieufederatie NH neemt het initiatief om te onderzoeken hoe de samenwerking tussen agrarische collectieven (waarin agrariërs formeel zitting hebben) en natuurbeheerders, vrijwilligers en burgers op gebiedsniveau vorm kan krijgen. De uitkomsten van de inventarisatie moet uitmonden in een lijst van aanbevelingen die in het gebied door een breed palet aan partijen wordt ondersteund.

PAS

De PAS, Programmatische aanpak Stikstof, gaat per 1 januari 2015 van start. De Milieufederatie Noord-Holland gaat de TBO organisaties en de leden voorlichten over de uitwerking en de gevolgen van deze wet en het belang ervan voor de Natura 2000 gebieden. Ook gebiedsanalyses komen hierin concreet aan bod.

Activiteiten	Resultaten
MNH participeert in de gebiedscommissie Laag Holland. We gaan op zoek naar vernieuwende ideeën voor de toekomst van de veenweidegebieden, zowel als het gaat om natuur, landschap, landbouw en recreatie en verbindingen daartussen. We raadplegen hiervoor de achterban en andere partijen.	Raadplegen en informeren achterban. Resultaten discussie en ideeën ingebracht in de stuurgroep LaagHolland (waar MNH ook deel van uit maakt). Deelname aan de gebiedscommissie en inbreng vanuit achterban. Via de Groene Peiler halen we informatie op. Uren 60
Voor de stand van de weidevogels is het van belang relaties te leggen tussen het werk van de collectieven en van de vrijwilligers. MNH neemt het initiatief om de samenwerking tussen agrarische collectieven (waarin agrariërs formeel zitting hebben) en natuurbeheerders, vrijwilligers en burgers op gebiedsniveau vorm te geven . De uitkomsten van de inventarisatie moet uitmonden in een lijst van aanbevelingen die in het gebied door een breed palet aan partijen wordt ondersteund. Het gebruikte Instrument is: vergroot je speelveld. Een methode om met tegenstellingen te werken.	Er wordt een inventarisatie gemaakt (voorgesprekken, voorbereiding gesprekken, basisgegevens van twee gebieden). Er worden 4 gesprekken ingepland met de benen op tafel in kleine groepen in verschillende samenstelling op gebiedsniveau tussen agrariërs, natuurorganisaties en vrijwilligers in twee gebieden. Er volgen aanbevelingen richting beleidsvoorbereiding en –uitvoering (provincie, collectieven). En -aanbevelingen richting het collectief en gebiedspartners in het onderzochte gebied. Uitmondend in advisering provincie betreffende verdere invulling ambitie en randvoorwaarden weidevogelbeheer. Uren: 90
De Programmatische aanpak Stikstof, gaat per 1 januari 2015 van start. Partijen weten nog niet goed hoe de wet gaat uitwerken en welke consequenties er zullen zijn. Hier beperken we ons tot de ondersteuning van onze TBOpartners op dit gebied	MNH verzorgt de overkoepelende informatie-stroom over de PAS met de gevolgen voor de TBOpartners. Er wordt een communicatiebulletin gemaakt hierdoor zijn de partners goed op de hoogte en kan de wetgeving op de juiste wijze zijn beslag krijgen Uren: 40

Ureninzet 190

Recreatie, variatie en de rol van het water

Noord-Holland is met 22 miljoen overnachtingen per jaar de belangrijkste provincie op het gebied van toerisme en recreatie. De provincie ziet recreatie en toerisme ook als een belangrijke bedrijfstak die van groot belang is voor de economie en werkgelegenheid van Noord-Holland. Natuurlijk is Amsterdam een trekpleister van wereldformaat, maar er zijn meer belangrijke recreatiemogelijkheden.

De kust is één van grootste trekpleisters en van groot belang voor de Noord-Hollandse economie. Boven het Noordzeekanaal is de kust de derde belangrijkste inkomstenbron voor Noord-Holland. Aan de oostkant van de provincie is de Markermeerkust in trek bij recreanten, vooral vanwege het bestaande cultuurlandschap.

Water is vanzelfsprekend van levensbelang voor de hele bevolking. Zowel als drinkwater als voor de landbouw en industrie. In de hele provincie is recreatie op en in het water van groot belang. In alle gevallen speelt de waterkwaliteit een hoofdrol en daar maakt de provincie werk van. MNH ondersteunt dat werk en adviseert over dat water en over mogelijkheden om de kwaliteit te verbeteren.

Last but not least moet water beheert en beheerst worden. Niet alleen geldt dat bij tijden van droogte of regenval. Het geldt ook voor de bescherming van onze laaggelegen provincie.

Identiteit kustplaatsen: variatie langs het strand

Hoe ziet de kust van Noord-Holland er in de toekomst uit? De kust moet veilig zijn. Daarom worden nu de Hondsbossche en Pettemer Zeewering versterkt. Voor Zandvoort, de IJmond en Den Helder worden plannen ontwikkeld. Dat biedt kansen op gebied van ruimtelijke inrichting. Daarnaast moet de kust zijn aantrekkingskracht behouden. De provincie wil het profiel van de kustplaatsen versterken. Dat is goed voor de kwaliteit van de kustplaatsen en goed voor de economie van de kust. Als het aan MNH ligt moet het ook goed zijn voor de natuur, de beleving en de waterveiligheid. Omdat natuur en recreatie elkaar in de weg kunnen zitten, is MNH vorig jaar gestart met een proces om te komen tot een gezamenlijk stappenplan voor recreatieve ontwikkelingen op het strand / in de kustzone. Met als doel: het meer integraal en afgestemd doorlopen van besluitvormingsprocessen hierover. Partijen bij wie deze wens leeft zijn in ieder geval de gemeenten Schagen en Den Helder, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Provincie Noord-Holland, Landschap Noord-Holland, en Milieufederatie Noord-Holland.

Dit stappenplan gaat er van uit dat er heldere kaders zijn en dat er een visie is op waar ontwikkelingen op het strand / in het kustgebied wel / niet gewenst zijn.

MNH wil in 2015 bijdragen aan het maken van een integrale visie op kustbebouwing. Dit doen we door aan te haken bij processen die gaan lopen en waar het in 2014 door ons ontwikkelde stappenplan een goede input voor kan betekenen.

Activiteiten	Resultaten
Het opgeleverde stappenplan promoten bij andere partijen in het kustgebied, waaronder in ieder geval de Noord-Hollandse kustgemeenten	Presentatie gegeven in bijeenkomst ONHK over het gemaakte stappenplan. Uren 40
Organiseren dat het natuurbelang wordt ingebracht in het proces om te komen tot een visie op verblijfsrecreatie van gemeenten in de Kop van Noord-Holland	Inbreng van natuurbelang georganiseerd t.b.v. inbreng in proces van gemeenten en provincie om te komen tot een visie op verblijfsrecreatie. Bijgedragen aan ruimtelijke visie van 'De Kop Werkt' Conclusies en aanbevelingen opstellen t.b.v. andere regio's. Uren 50

Aantrekkelijke Markermeerkust

Tussen Hoorn en Amsterdam wordt gewerkt aan plannen voor dijkversterking. Deze plannen hebben een grote impact op het landschap en leeft erg onder de bevolking en ook bij onze achterban en natuurorganisaties. De planontwikkeling biedt kansen voor natuur- en recreatieontwikkeling. Wij leveren bijdragen aan de planvorming, zodanig dat de geluiden uit de samenleving worden vertaald naar voorstellen met meerwaarde voor natuur- en recreatieontwikkeling met behoud van bestaande waarden. Ons accent ligt daarbij op natuurlijke-, cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het gebied.

Activiteiten	Resultaten
MNH neemt deel aan de overleggen die over deze kustontwikkeling plaatsvinden en informeert achterban in het gebied.	MNH rapporteert zowel naar achterban als naar de beleidsmakers in de overleggen. Er ligt een notitie over de richting voor de landschappelijk meest optimale oplossing voor de oeverdijk. Met daarin beschreven de aanpak voor draagvlakverwerving voor het proces in het gebied Hoorn-Zeevang. Uren 40

Tijdsinvestering 130 uur

Onmisbaar Water

De provincie Noord-Holland is de waterrijkste provincie van Nederland. De provincie moet de inwoners beschermen tegen te veel water, maar ook zorgen voor voldoende water in tijden van waterschaarste. Bescherming tegen overstromingen en klimaatbestendig inrichten van de ruimte vraagt om goed waterbeheer. Het garanderen van de veiligheid, in relatie tot de primaire keringen, is daarbij leidend. Als het kan moet de zorg voor veiligheid samengaan met de zorg voor de ruimtelijke kwaliteit. Hierbij verbindt de provincie de aandacht voor ecologie, economie en de sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen: water wordt in alle toepassingsmogelijkheden benut.

Inspraak en overleg

In vervolg op onze activiteiten van 2014 zullen wij inspraakreacties geven op de waterplannen. Wij doen dit ook als vertegenwoordiger van de TBO organisaties.

MNH participeert in de overlegstructuren die HHNK en Rijnland hebben ingericht. Wij behartigen in deze gremia ook de belangen van de TBO partners.

Bewustwording

MNH ziet recreatief gebruik als een goede ingang die mensen raakt als het om waterkwaliteit gaat. Om mensen bij een redelijk abstract onderwerp als waterkwaliteit te betrekken, zoeken we aansluiting bij wat mensen bezig houdt.

Zwerfvuil is een dergelijk onderwerp. Samen met Recreatie Noord-Holland zullen we hier aandacht aan besteden met de Big Jump.

Al enige jaren organiseren wij in het kader van de Internationale Big Jump een sprong in het water om aandacht te vragen voor het belang van schoon water. Er wordt overlegd met Recreatie Noord-Holland en Festivalorganisaties ID&T om een Big Jump te organiseren in het Twiske. Ons Doel: een Succesvolle publiekscampagne gericht op belang waterkwaliteit, met speciale aandacht voor zwemwaterkwaliteit en het terugdringen van zwerfvuil / het sluiten van de kunststofkringloop.

Zoetwatervoorziening

Als ontwikkeltraject gaat MNH in samenwerking met andere partijen zoetwaterpilots van de grond trekken gericht op een duurzame toekomstige zoetwatervoorziening. Het gaat om het verhelderen van de toegevoegde waarde voor stakeholders vanuit de perspectieven: Landbouw, Natuur, waterbeheer.

Activiteiten	Resultaten
Inspraakreacties schrijven op alle waterplannen (die komen eind 2014 / begin 2015 in de inspraak). Hierin reacties vanuit Tibo's coördineren	De reacties van onze achterban (leden en TBO) zijn ingebracht in de waterplannen. Uren 40
Deelname aan klankbordgroep Rijn-West	Wensen en ideeën van Noord-Hollandse natuur- en milieuorganisaties zijn bekend op bestuurlijk en ambtelijk niveau van Rijn-West via inbreng in de klankbordgroep. Uren 20
Follow up van partneroverleg in HHNK. MNH participeert in de overlegstructuur.	Inbreng in partneroverleg namens de terrein beherende organisaties geleverd bij HHNK. Uren 30

In het kader van het internationale evenement Big Jump organiseren wij minimaal een sprong op 1 locatie in Noord-Holland om het belang van schoon water voor natuur en mensen zichtbaar te maken. Wij haken daarbij aan bij Minister Schulz die regionale partijen vraagt zoveel mogelijk aan te sluiten bij initiatieven als Plastic Soup en Gemeente Schoon en Nederland Schoon om zwerfvuil aan te pakken)	Publiciteit gegenereerd rond het belang van schoon (zwem)water. Inspanningen die nodig zijn om schoon oppervlaktewater te krijgen is zichtbaar gemaakt. Uren 60
Als ontwikkeltraject gaat MNH in samenwerking met andere partijen (Acacia Water, LNH, LTO Noord en HHNK) (zoetwaterpilots van de grond trekken gericht op een duurzame toekomstige zoetwatervoorziening.	Vorbereidende activiteit uitgevoerd als opstap naar een groter (extra te financieren door meerdere partijen) project gericht op een duurzame toekomstige zoetwatervoorziening in Noord-Holland. Daar komen een publicatie uit voort en een veldsymposium. Uren 40

Tijdsinvestering 190 uur

De circulaire economie

Gevoed door duurzame Energie

Het opwekken van duurzame energie wordt steeds rendabeler. MNH entameert de discussie met inwoners en bedrijven in Noord-Holland over de manier waarop opwekking van duurzame energie een plek zou kunnen krijgen en of en hoe het landschap en de inwoners hiervan zouden kunnen profiteren.

MNH richt zich op zowel het ondersteunen van de bedrijven als op de ondersteuning van initiatieven op het gebied van lokale energieopwekking door samenwerkingsverbanden van particulieren te ondersteunen.

De Circulaire Economie in Noord-Holland

De circulaire economie is een economisch systeem dat gericht is op maximaal hergebruik van producten en grondstoffen waarbij waarde-vernietiging wordt geminimaliseerd; van **verbruik** naar **gebruik** en van lineaire naar circulaire processen. Het circulaire systeem kent twee kringlopen van materialen. Een biologische kringloop, waarin reststoffen na gebruik, veilig terugvloeien in de natuur. En een technische kringloop, waarvoor product en productonderdelen zo zijn ontworpen dat deze op kwalitatief hoogwaardig niveau opnieuw gebruikt kunnen worden. Hierdoor blijft de economische waarde behouden. Het systeem is dus ecologisch en economisch gezien restauratief. Het beleid van de provincie richt zich o.a. op stimulering van de circulaire economie.

Biomassa

Een biobased economy is eveneens een belangrijk pijler voor een groenere economie. Van oudsher speelt biomassa (plantaardige en dierlijk (rest)stromen) een rol in alle delen van de wereld. Om echter tot een vergroening en verduurzaming van de economie te komen is een zo hoogwaardig mogelijk gebruik van biomassa noodzakelijk. De waardevolle stoffen moeten er in een fasering van producten worden uitgehaald: eerst medicijnen en cosmetica, vervolgens voeding, chemicaliën, papier en textiel, transportbrandstof en tenslotte is er de toepassing als energiebron. Dit is de essentie van de biobased economy. Noord-Holland kan een belangrijke rol spelen in de transitie naar een biobased economy met de Amsterdamse haven als logistiek zwaartepunt, een sterke energie- en voedingsindustriesector, een uitgebreide agrarische sector (o.a. glastuinbouw, bollen-teelt) en diverse kennisinstellingen. Er zijn al een aantal biobased ontwikkelingen gaande in Noord-Holland. In 2007 is door de Natuur en Milieufederaties al een visie opgesteld voor biomassa, waarbij het accent lag op de inzet van biomassa voor bio-energie. MNH wil in 2015 deze visie verder uitbouwen tot een visie over biobased economy en nader specificeren voor de Noord-Hollandse situatie.

Activiteit	Resultaat
Er komen gesprekken aangaan met aantal grote bedrijven over de stavaza m.b.t. verdere verduurzaming van hun bedrijfsvoering en gezamenlijk zoeken naar samenwerkingsmogelijkheden. Denk hieraan gesprekken met Tata Steel; AEB; HVC; NUON, enz.).	De mogelijkheden voor een verdere verduurzaming van de bedrijfsvoering zijn met een aantal bedrijven besproken. Tevens zijn samenwerkingsmogelijkheden onderzocht. Hier wordt over gerapporteerd. Uren 50
De provincie gaat in het kader van haar Milieubeleidsplan een verkenning uitvoeren naar haar mogelijke rol in de circulaire economie. Wij willen provincie hiervoor ideeën aanreiken waarbij wij ons laten voeden door ons netwerk.	Gesprekken voeren met vertegenwoordigers van ons netwerk en een netwerkbijeenkomst organiseren. Hiervan wordt een verslag gemaakt. Uren 50
Uitvoeren van ideeën die ontstaan naar aanleiding van ons congres circulaire economie. Oorspronkelijk was er een congres over de circulaire economie gepland eind 2014. De uitvoering vindt nu plaats in januari van 2015	De uitwerking van de resultaten van dit congres stellen we op schrift en er verschijnt een artikel Uren 50
Biomassa is een speerpunt binnen de provincie. Er zijn meerdere biovergassers gebouwd en in de visie van het Havenbedrijf wordt biomassa een belangrijke energiebron. Met overslag in de haven.	De visie van de milieufederatie over de biobased economy wordt op schrift gesteld en er komt een overzicht van de biobased ontwikkelingen in Noord-Holland. Uren 50

Tijdsinvestering 200 uur

Hier Opgewekt

Het al langer lopende project van MNH onder dit thema is “Hier Opgewekt”. Met dit project ondersteunt MNH lokale initiatieven van bewonersgroepen om zelf duurzame energie op te wekken. MNH bemenst hiertoe een Loket, beantwoordt vragen en brengt initiatiefnemers in contact met uiteenlopende personen, organisaties en bedrijven die hun initiatief verder kunnen helpen. Op deze manier helpt MNH de initiatieven van anderen succesvol te worden.

Diverse hindernissen (financiering, onderlinge levering en saldering, organisatie, ledenwerving en wet- en regelgeving) maken dat lokale initiatieven voor duurzame energie moeilijk tot volwassenheid komen. Het project Hier Opgewekt is er op gericht ondersteuning te verlenen op zowel provinciaal niveau, door de natuur en milieufederatie, als op landelijk niveau (website, kennisplatform. Bovendien organiseert het informatie- en discussiebijeenkomsten.

Activiteit	Resultaat
Fungeren als Serviceloket Hier Opgewekt Noord-Holland voor lokale duurzame energie initiatieven.	Lokale initiatieven worden met raad en daad bijgestaan en worden zo nodig doorverwezen naar en / of in contact gebracht met derden voor verdere ondersteuning. Uren 50
Enkele initiatieven worden intensief ondersteund bij het realiseren van hun initiatief. We kiezen daarbij initiatieven die kennis kunnen opleveren voor andere initiatieven, deze kennis stellen wij beschikbaar.	Bijgedragen aan realisatie initiatieven door ondersteuning Kennis gedeeld en beschikbaar gesteld Uren 50

Lokale energie-initiatieven enthousiasmeren en samen verkennen van kansen voor lokale energie productie en projectontwikkeling.	Twee concrete projecten in voorbereiding met business model waar lokale energiecoöperatie de trekker is (bijv. op het gebied van Biogas, woningrenovatie of wijkaanpak.)Minimaal twee buurtenergie-initiatieven worden gerealiseerd. Uren 40
---	---

Tijdsinvestering 140

Communicatie

Communicatie is van groot belang om ons netwerk en onze achterban te bereiken én effectief te kunnen zijn in ons streven duurzaamheid te versnellen. Dat betekent dat we de geëigende communicatiemiddelen als het jaarplan, het jaarverslag, Vogelvlucht, De Nieuwsbrief en op project of thema gerichte communicatie blijven doen. Ook benaderen we de media en de leefomgeving als dat opportuun is met persberichten, interviews en presentaties. Vanzelfsprekend blijft gerichte communicatie op onderdeel of project aan de orde. Zodat wij deze optimaal kunnen inzetten om ons werk zichtbaar en effectief te laten zijn.

Al in 2013 zijn we begonnen de band met de leden te versterken. Zo is er de input gekomen voor het meerjarenbeleidsplan 2014-2017. Ook in 2015 zullen we deze band nauwer aanhalen. Naast onze lid-organisaties kunnen ook individuele Noord-Hollanders MNH eenvoudig vinden. Burgerparticipatie en Nieuwe Binding zijn nadrukkelijk op de agenda voor 2015 geplaatst. Tevens willen we de naamsbekendheid van MNH vergroten en streven we naar een groter aantal donateurs en medestanders. Dat betekent dat de rol van de helpdesk wordt versterkt. Bovendien worden meer publieksacties georganiseerd.

Ook bedrijven kunnen zich bij ons laten informeren over duurzaamheid en onze visie op gebiedsontwikkeling. Dit om de procesgang en de relatie met burgers of hun vertegenwoordigers te faciliteren.

Activiteiten	Resultaten
Uitbrengen digitale nieuwsbrieven. Actuele kwesties en werkzaamheden van MNH worden d.m.v. de nieuwsbrief gecommuniceerd. Bestaande doelgroepen worden geïnformeerd over voor hen specifiek interessante onderwerpen.	Op deze wijze zijn in 2014 850 abonnees geïnformeerd over actuele kwesties en de acties van MNH. In 2015 wordt dat aantal 2000 en in 2016 minimaal 5000. Het in 2014 ontwikkelde ledenbericht wordt in 2015 minimaal 4 keer verspreid. Uren 100
Specials, digitale informatie sheets. Het gaat hierbij o.a. om het binden van nieuwe doelgroepen aan MNH waarbij bijv. campagnes als de Nacht van de Nacht als vertrekpunt worden gebruikt. Rondom een dergelijke concrete actie wordt op strategische momenten gecommuniceerd en aan geïnteresseerden naderhand ook follow-up gegeven.	Deze zijn ontwikkeld en ingezet op specifieke wensen vanuit het netwerk bv acties en evenementen en duurzaamheid in Noord-Holland. Nieuwe doelgroepen zijn zo met aansprekende en specifiek toegesneden communicatie aan MNH verbonden. Uren 50
Persberichten en Publicaties.	Hebben geleid tot berichtgeving, zijn verschenen in relevante media en hebben een rol gespeeld in opinievorming. Uren 50
We zetten dit jaar ons peil instrument de "Groene Peiler" in en houden twee enquêtes om relevante doelgroepen te bevragen over actuele vraagstukken die gerelateerd zijn aan duurzaamheid.	Door de enquêtes en de panelleden (ca. 550) krijgen we inzicht in de meningen en wensen van deze groepen en worden er rapportages geproduceerd. Uren 50

Tijdsinvestering 250 uur

Overzicht uren en geld

	Tijdsinvestering in uren	Eigen middelen	Bijdrage Provincie
Samen met de burger, kennis om te delen			
Het netwerkkloket, helpdesk voor de Noord-Hollander	650		65.000
Nacht van de Nacht en de Sterren dichterbij	90	100	9.000
Ruimtelijke Ordening en Milieu			
Gezonde lucht	240		24.000
Ruimte om te delen	100	50	10.000
Mobiliteit en transport; op land en door de lucht			
Wegen Infrastructuur	80		8.000
Schiphol	120		12.000
Vitaal platteland en landbouw; er valt veel te ontginnen			
Proef je Landschap	200		20.000
Op zoek naar de duurzame boer	100		10.000
Goede burenen	30		3.000
Veenweiden; een ecosysteem in transitie			
Laag Holland	50		5.000
Weidevogels	90		9.000
PAS	40		4.000
Recreatie, variatie en de rol van het water			
Identiteit kustplaatsen: variatie langs het strand	90		9.000
Aantrekkelijke Markermeerkust	40		4.000
Onmisbaar Water	190		19.000
De circulaire economie Gevoed door duurzame Energie			
De Circulaire Economie in Noord-Holland	200		20.000
Hier Opgewekt	140	160	14.000
Communicatie	250		25.000
TOTAAL	2700		270.000

Jaarplan Milieufederatie Noord-Holland

Niet voor de provincie

De Postcodeloterij financiert de Milieufederaties met in totaal ruim 2 Miljoen. Wij ontvangen rechtstreeks 118.000 euro op jaarbasis. Met dit geld voeren we projecten uit die de provincie niet wil/kan bijdragen. Bovendien gebruiken we deze middelen in enkele gevallen als cofinanciering bij projecten die wel deels door de provincie worden gefinancierd.

In dit deel van het Jaarplan zijn ook opgenomen andere financieringsbronnen, geacquireerde projecten en kansrijke projecten.

Inhoud

Financiering vanuit Nationale Postcode Loterij 30	
Nacht van de Nacht	30
Pluk van de Pettefletprijs	30
Vergunningverlening en handhaving	30
De circulaire economie	30
Hier opgewekt; woningisolatiedesk	31
Communicatie	31
Vrije ruimte voor nieuwe kansen en lobby en verkenningen	31
Projecten met andere financiering	32
LaagHolland	32
NBOsecretariaat	32
De Sterren Dichterbij	32
Bijdrage van Natuurmonumenten	32
Aantrekkelijke Markermeerkust	32
Bedrijfsvrienden	33
Cursussen en juridisch advies	33

Financiering vanuit Nationale Postcode Loterij

Nacht van de Nacht

De provinciale milieufederaties organiseren al een aantal jaren de landelijke 'Nacht van de Nacht'. Bedrijven en overheden wordt gevraagd om die nacht (eind oktober) hun lichten te doven. Diverse organisaties houden die nacht speciale activiteiten om de waarde van de oerqualiteit 'duisternis' breed onder de aandacht te brengen. Het aantal personen en organisaties dat aan deze Nacht van de Nacht deelneemt, groeit nog ieder jaar. De provincie levert een bijdrage omdat duisternis een onderdeel van het milieubeleid is. De bijdrage van de provincie is niet voldoende om al de werkzaamheden, vooral op communicatiegebied te dekken.

Vanuit de PCL zetten we 10.000 euro in voor begeleiding en materiaal.

Pluk van de Pettefletprijs

De samenwerkende Milieufederaties lanceren samen met Vroege Vogels een natuur en landschapsprijs voor die burgers die zich concreet inzetten voor vernieuwende projecten in natuur en landschap.

Naar de uitreiking van de prijs wordt getrapt toegewerkt. Iedere provincie houdt voorrondes. Uit het provinciale aanbod worden door een provinciale jury de potentiële kandidaten geselecteerd. De provinciale jury kiest de kandidaat die voor de landelijke ronde in aanmerking komt. De beste vier kandidaten konden zich presenteren in het radioprogramma Vroege Vogels. Via internet kon er vervolgens worden gestemd. Als de prijsvraag doorgaat (afhankelijk van de deelname van Vroege Vogels) wordt 3.000 PCL ingezet voor coördinatie.

Vergunningverlening en handhaving

Van oudsher ziet de Milieufederatie bij een aantal belangrijke bedrijven erop toe dat in het kader van vergunningverlening minimaal aan de wettelijke nationale- en Europese wetgeving wordt voldaan en dat deze ook op een adequate manier wordt gehandhaafd. Wij monitoren de implementatie van het bestaand wettelijk beleid, of anders gezegd we zorgen ervoor dat de bedrijven minimaal voldoen aan een 6- (MVO 1.0). Nog regelmatig constateren we dat hier niet altijd aan voldaan wordt en dat het ook schort aan de uitvoering en handhaving. Met het toezien op wettelijke regelgevingen en een adequate uitvoering en handhaving wordt extra milieubelasting en onveilige situaties voorkomen. Tot nu toe hebben wij hier al veel "milieuwinst" mee weten te bereiken. We onderzoeken hierbij de samenwerking en afstemming met de door de Provincie en gemeenten bekostigde Milieudiensten (RUD) die een wettelijke taak hebben op dit terrein. Vanuit de PCL financieren we deze aanpak met 24.000 euro

De circulaire economie

De circulaire economie is een economisch systeem dat gericht is op maximaal hergebruik van producten en grondstoffen waarbij waardevernietiging wordt geminimaliseerd; van **ver**bruik naar **ge**bruik en van lineaire naar circulaire processen. Het circulaire systeem kent twee kringlopen van materialen. Een biologische kringloop, waarin reststoffen na gebruik, veilig terugvloeien in de natuur. En een technische kringloop, waarvoor product en productonderdelen zo zijn ontworpen dat deze op kwalitatief hoogwaardig niveau opnieuw gebruikt kunnen worden. Hierdoor blijft de economische waarde behouden. Een andere ontwikkeling is de inzet op de vergisting van biomassa. Van oudsher speelt biomassa (plantaardige en dierlijk afval en reststromen) een rol in alle delen

van de wereld. Noord-Holland kan een belangrijke rol spelen in de transitie naar een biobased economy met de Amsterdamse haven als logistiek zwaartepunt, een sterke energie- en voedingsindustrie sector, een uitgebreide agrarische sector (o.a. glastuinbouw, bollenteelt) en diverse kennisinstellingen. Er zijn al een aantal biobased ontwikkelingen gaan de in Noord-Holland. In 2007 is door de Natuur en Milieufederaties al een visie opgesteld voor biomassa, waarbij het accent lag op de inzet van biomassa voor bio-energie. MNH wil in 20154 deze visie verder uitbouwen tot een visie over biobased economy en nader specificeren voor de Noord-Hollandse situatie. MNH werkt op dit onderwerp samen met de provincie. Vanuit onze eigen middelen willen we hier ook aan bijdragen. Vanuit de PCLmiddelen wordt 15.000 euro ingezet.

Hier opgewekt; woningisolatiedesk

Het al langer lopende project van MNH onder dit thema is: "Hier Opgewekt". Met dit project ondersteunt MNH lokale initiatieven van bewonersgroepen om zelf duurzame energie op te wekken. Inmiddels hebben wij onze loketfunctie uitgebreid. Naar verwachting worden de doelstellingen uit het Energieakkoord moeizaam gehaald. De gezamenlijke Milieufederaties zien net zoals inmiddels de Rijksoverheid dat er winst te behalen is uit vermindering van het gebruik van energie.

In 2014 participeerde MNH al in het project Stook je Rijk waarin gemeenten, bewoners en woningbouwcorporaties worden benaderd en geactiveerd om energiebesparing in huurwoningen te realiseren. Vanaf eind 2014 doen wij ook mee met het landelijk project Kleur uw gemeente Groen, waarin we met partijen als o.a. Bouwend Nederland, Veneto en de Rabobank, gemeenten stimuleren woningen te helpen isoleren. Ook het project Nul op de Meter past hierbij.

In de volle breedte kunnen we zo bijdragen aan de isolatie van zo veel mogelijk woningen in Noord-Holland. Het betreft zowel koop, huur als blokoningen. Nieuw en oudbouw. Naast te verwerven middelen, wordt hierbij 16.000 euro van de PCL ingezet.

Communicatie

Communicatie is van groot belang om ons netwerk en onze achterban te bereiken én effectief te kunnen zijn in ons streven duurzaamheid te versnellen. Dat betekent dat we de geëigende communicatiemiddelen als het jaarplan, het jaarverslag, Vogelvlucht, De Nieuwsbrief en op project of thema gerichte communicatie blijven doen. Ook benaderen we de media en de leefomgeving als dat opportuun is met persberichten, interviews en presentaties. Bovendien moet de website onderhouden worden en van inhoud worden voorzien. Projecten krijgen hun eigen projectcommunicatie. Naast de bijdrage van de provincie reserveren we 20.000 euro vanuit de PCL.

Vrije ruimte voor nieuwe kansen en lobby en verkenningen

Deze onderdelen van het jaarplan zijn bedoeld omt flexibel in kunnen spelen op actuele vraagstukken, voor strategische oriëntatie op onderwerpen en voor cofinanciering in andere projecten. Reservering 30.000

Projecten met andere financiering

LaagHolland

Wij namen in 2014 deel aan de stuurgroep LaagHolland in het project Burgers aan Zet. In dit project werken wij samen met andere partijen om de karakteristieke veengebieden te behouden. Er is, samen met andere partijen een offerte bij de provincie ingediend voor een voortzetting van het project. Onze projectleider wordt daarin voor ruim 10.000 euro vergoed.

NBOsecretariaat

MNH werkt waar mogelijk of nodig is nauw samen met de zes natuurterreinbeheerders en IVN en sinds dit jaar ook met de recreatieschappen. Deze samenwerking krijgt o.a. zijn beslag onder de noemer Terrein en Natuurbeheerdersoverleg (TBO/NBO) Noord-Holland. MNH verzorgt al enige jaren het secretariaat voor dit overleg. Deze ondersteuning levert een bedrag van 20.000 euro op.

De Sterren Dichterbij

Eind 2014 is een projectplan bij de provincie ingediend voor het project Sterren Dichterbij. Doel van het project is om lichthinder te voorkomen en een lichthinderkaart te ontwikkelen. Inmiddels is het plan in de eerste fase. In januari volgt er een conferentie. In totaal bedragen de projectkosten 12.000 euro. Dit bedrag wordt deels gefactureerd in 2014 en deels in 2015.

Bijdrage van Natuurmonumenten

Natuurmonumenten wordt gedurende het jaar op een aantal dossiers door ons ondersteund.

Over de ontwikkelingen op het gebied van de Omgevingswet, het waterbeleid van de provincie en over de strategische kustvisie informeren wij Natuurmonumenten. Waar nodig springen wij bij met juridisch advies. Natuurmonumenten doneert een bedrag van 10.000 euro als subsidie.

Aantrekkelijke Markermeerkust

Tussen Hoorn en Amsterdam wordt gewerkt aan plannen voor dijkversterking. Deze plannen hebben een grote impact op het landschap en leeft erg onder de bevolking en ook bij onze achterban en natuurorganisaties. De planontwikkeling biedt kansen voor natuur- en recreatieontwikkeling. Wij leveren bijdragen aan de planvorming, zodanig dat de geluiden uit de samenleving worden vertaald naar voorstellen met meerwaarde voor natuur- en recreatieontwikkeling. Ons accent ligt daarbij op natuurlijke-, cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het gebied. Voor het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier gaan wij waarschijnlijk het project Dijken met behoud van het cultuurlandschap uit. Aan procesbegeleiding levert dat tussen 15- en 30.000 euro op.

Bedrijfsvrienden

Voor 2015 willen wij het begrip Bedrijfsvriend introduceren. Bedrijven kunnen een bijdrage leveren aan de uitvoering van ons werk. Dat kan in de vorm van een donatie. Wij gaan uit van een te verwerven bedrag van 50.000 euro.

Cursussen en juridisch advies

Gedurende het jaar verzorg MNH cursussen voor leden en niet-leden. Dat gebeurt zowel in het kader van de onlangs gestarte Groene Academie als onder MNH-vlag. Ook worden er tegen betaling juridische adviezen gegeven. Per jaar levert dat 10.000 euro op.